

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

Esperamos un cielo nuevo y una tierra nueva

¿Hay una salida para el mundo o el mundo no tiene remedio? Muchos piensan lo segundo. Nosotros, en cambio, vivimos de esperanza. Y esa esperanza es una de las características del Cristianismo. Nuestra esperanza tiene un Nombre: es Jesús. Nosotros creemos que El vino, pero también creemos que volverá. O mejor dicho, creemos que su Venida tiene un comienzo —que es su Nacimiento temporal— y tendrá un final, que es su Manifestación gloriosa.

Entre esos dos momentos, va transcurriendo la historia humana. Y Jesús sigue “viniendo” por medio de su Espíritu, que obra de tantas maneras, sobre todo, en la Iglesia. Los cristianos tenemos la misión de hacer cada vez más presente a Jesús, hasta que El “llegue del todo”. Más aún, san Pedro nos exhorta a vivir no sólo **esperando**, sino también **acelerando la venida del Día del Señor**.

No sabemos cuándo será ese Día. Nadie lo conoce, sino el Padre, nos advirtió Jesús. Por eso nos mandó vigilar atenta y activamente para que su Venida no nos sorprenda, porque El vendrá como un ladrón, **a la hora menos pensada**. Nuestra esperanza no tiene nada que ver con la actitud pasiva del que aguarda que llegue el tren en la sala de espera de una estación.

Nekaj Slomškovih pregovorov:

Svet se po samih šolah ne poboljša, ako starši doma pravega dna ne položijo...

Naj bo hiša še tako srečna, vedno ji sonce ne sije.

Čeravno je imenitneje nauke dajati kakor jemati, je čedneje vsaj se učiti, kakor nevednež ostati...

Potrpežljivost rožice sadi, jeza pa trnje.

Imeniten stan pa visoka čast je ledena laz, po kateri človeku rado izpodleti...

Lastna škoda ga izuči, komur dopovedati ni.

Največja nesreča je ta, če kdo sovražnika za prijatelja ima.

Če srečaš veliko bledih, tankih deklic v mestu, boš našel dosti raja, pa malo prida...

Grd, da ni gršega, je pijanec, ali sedemkrat grša je pijanka.

Ni srečen, kdor veliko ima, ampak srečen je, kdor malo potrebuje.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 49

SEPTEMBER 1982

Pomen sv. pisma za življenje

Nekega dne je prišel k velikemu ruskemu pisatelju Levu Tolstoju preprost kmet, ki se je spreobrnil k resnemu krščanskemu življenju, in je k slavnemu pisatelju prišel po napotke zanj. Tolstoj mu je dejal: „Kupi si sveto pismo in ga neprestano prebiraj! V njem boš našel vse, kar potrebuješ“.

Tudi Cerkev, naša skupna mati, nam polaga na srce, naj pridno prebiramo božjo besedo, kakor nam jo je Bog sporočil v svetem pismu. Po njej nam je sporočil, kakšen odrešitveni načrt ima s človekom, in kako je ta načrt v Jezusu Kristusu tudi izvršil. Je povest ljubezni božje do človeka, ki ga je iz ljubezni ustvaril in mu potem iz izvoljenega naroda priklical odrešenika, v katerem je človeštvo spravil s seboj in mu odprl vrata v resnično življenje.

Cerkev je zato vedno priporočala branje in preučevanje svetega pisma. A v prejšnji dobi so ga le malokateri mogli brati, ker je bila večina ljudi nezmožna branja in so bile tudi knjige razmeroma redke, čeprav je bilo prav sveto pismo vedno knjiga, ki je bila najbolj brana in čislana. Znak tega je dejstvo, da je iznajditelj modernega tiska, Gutenberg, natisnil prav biblijo kot prvo knjigo.

Čisto naravno je torej, da je 2. vatikanski koncil znova priporočil kristjanom vseh slojev branje svetega pisma. Tako pravi: „Sveta sinoda ponovno priporoča vsem vernikom, naj neprenehoma prebirajo sveto pismo, da si bodo na ta način pridobili najvišjo znanost, znanost Jezusa Kristusa, kajti — kot pravi sveti Hieronim — nepoznanje svetega pisma je nepoznanje Kristusa“. Zaveda pa se Cerkev, da sveto pismo na mnogih mestih ni ravno lahko umljivo, zato naroča škofom

„kot posredovalcem apostolskega nauka, naj svoje vernike poučujejo v pravilni rabi svetih knjig, zlasti Nove zaveze in evangelijev, in naj za to uporabljajo prevode opremljene z razlagami, ki naj v resnici pojasnjujejo. Tako bodo mogli otroci Cerkve varno in koristno uporabljati sveto pismo in se prežeti z njegovim duhom“.

Naj bi torej ne bilo nobene družine in nobenega kristjana med nami, ki ne bi imel v veliki časti pisane božje besede. V njej bomo našli najčistejši nauk, ki bo hranil in utrjeval našo vero, našli bomo v njej najvzvišenejši zgled za svoje življenje, pogum in tolažbo v težavah in temelj neomajnega upanja za dosego večnega življenja.

Lojze Kukovica

Slomšek uči

Po gospodarju in gospodinji se spozna družina, odrastla mladina pa po šoli, ki jo ima.

Mladeniči hočejo več vedeti kakor moške s sivo glavo. Učenci bi radi svoje učitelje strahovali... Glej, svet vre kakor močno novo vino. Po takem vinu rada glava boli.

Cena minljivih reči s starostjo pada, cena mirne vesti pa z leti raste. Kdor ubogim daje, Bogu posujuje.

Kar je žganje za telo, to je škodljivo branje za dušo; če več slabih knjig prebereš, manj boš vedel, kaj je prav in resnica.

Delaj veselo, delo je božji dar, ki nam zemljo olepša, živež posladi, zdravje ohrani in greha obvaruje.

Šola, Cerkev in pa očetova hiša se morajo za roke državi.

Hvaliti svoje rajne dobrotnike, povzdigovati njihova dela in znamenite zasluge nam je ravno tako dolžnost, kakor njih slavne zglede posnemati.

Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njih vrli naslednik biti ne zasluzi. Hvalimo torej, dragi prijatelji, sloveče može, rodoljube naše, ponavlja je njihov spomin. Saj nam že sveto pismo govori:

Hvalimo sloveče može in očake svoje še v njihovih rodovih! Njihova trupla so v miru pokopana in njihovo ime živi od roda do roda. Njihovo modrost naj ljudstva pripovedujejo in slavo njihovo naj srenja oznanjuje (Sirah 44, 1. 14. 15).

Mirnosti je korenina pravica in tudi veselja je ta porodnica.

Kakor kis posodo potrat, ako predolgo v taisti stoji, tako tudi jeza srce zvrati, ako do drugega dneva trpi...

S procesije sv. Rešnjega telesa v nedeljo 20. junija v zavodu don Bosco
v Ramos Mejiji.

O TEM, KAKO BOM VZEL S SEBOJ ŠE VRTNICE

Še preden vrtnice v tem delu leta
izdihnejo v deževje rožno dušo,
jih moram zbrati v vazo z ust poeta —
tako objema davne kraje tuš.

In ko telesnost slečemo ob smrti,
bom vazo vrtnic vzel s seboj k duhovom
(in druge dragocenosti po vrsti,
ki ne umro nikdar, ker niso snov.)

Vendar posebej ljubim vrtnice:
tako kot so z obliko, barvo, vonjem,
tako kot razodevajo ljubezen,
ki trnje skrije s kolobarjem kron.

Vladimir Kos

Povej mi, kaj bereš...

Stari rek: Povej mi, kaj bereš, in povem ti, kdo si! gotovo velja tudi danes. Kadar pridemo na obisk k znancu ali prijatelju, bomo zelo hitro ocenili njegovo izobrazbo, način mišljenja in življenjska nagnjenja samo s kratkim pogledom na knjižne police. Če branje človeka opredeljuje in mu oblikuje pogled na svet, je človek še vedno toliko svoboden, da si to branje sam izbira. In to svobodo mora ljubosumno varovati. Kadar jo enkrat izgubi, jo bo težko spet našel.

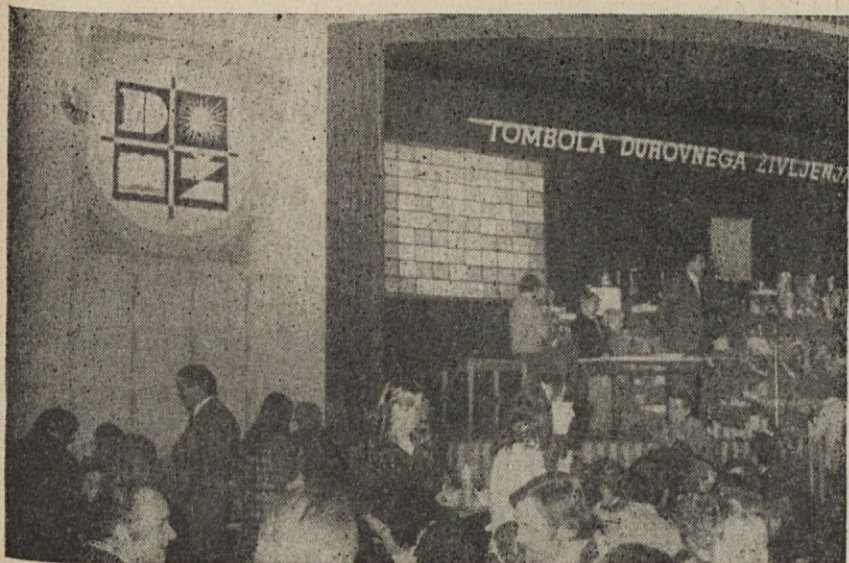
Žal bi morali vsaj za nekatere ljudi našega časa geslo verskega tiska nekoliko dopolniti: „...če sploh kaj bereš...“ Zdi se, da so privlačnejša sredstva družbenega obveščanja, ki sporočilo posredujejo v obliki slike in zvoka, z velikimi koraki prehitela najstarejši način posredovanja in ohranjanja sporočil — pisano besedo. UNESCO (specializirana organizacija Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo) je spremljal vzporedno rast števila časopisov, radijskih in televizijskih sprejemnikov za dobo 25 let (1950—1975). V tem času se je število izvodov dnevnih časnikov dvignilo za 77 odstotkov, število radijskih sprejemnikov za 417 odstotkov, število televizijskih sprejemnikov pa kar za 3.235 odstotkov. Seveda te številke postanejo nekoliko drugačne, če jih primerjamo z rastjo prebivalstva v tem času. V 25 letih je

prebivalstvo na zemlji naraslo za 33 odstotkov, se pravi za tretjino. Računajoč s tem podatkom, se je dvignila prodaja dnevnikov (število izvodov na tisoč prebivalcev) le za pet odstotkov, število radijskih sprejemnikov (vse velja za odnos na tisoč prebivalcev) za 95 odstotkov, televizijskih sprejemnikov pa za 185 odstotkov. Porazno majhna je bila rast letno izdanih knjig na tisoč prebivalcev — komaj 0,03 odstotka.

Ti podatki seveda govorijo v prid avdiovizualnim sredstvom. Zanimivo pa je, da časopisna dejavnost v tem času sploh ni nadovala, čeprav je bila njena rast bistveno počasnejša. Toda treba je računati, da starost časnikov merimo v stoletjih, televizije pa v desetletjih.

S takšnim prodorom radia in televizije so nekateri črnogledi preroki napovedovali skorajšnji konec tiskane besede. Res so propadli nekateri zelo ugledni časopisi. Drugi pa so se hitro prilagodili novim razmeram in danes lahko rečemo, da med tiskom in televizijo sicer vlada strogo konkurenčno razmerje, kljub temu pa drug brez drugega ne moreta.

Ta medsebojna različnost in hkrati soodvisnost posameznih sredstev obveščanja je zelo zanimiva. „Radio novico objavi, televizija jo pokaže, časnik jo razloži,“ je pred dobrimi desetimi leti na-

Tombola „Duhovnega življenja“ v nedeljo 4. julija v dvorani Slovenske hiše: na fotografiji del občinstva in oder z razstavljenimi dobitki. Na odru Miha Gaser, izklicevalec številke, otroka Marko in Matjaž Čeč, ki sta vlekla številke, in dijak Bogdan Magister, ki je številke vztavljal na kontrolno razpredelnico. Na steni simboličen znak naše revije, čez vso levo steno pa je bil velik napis: „Duhovno življenje“ v vsako novo slovensko družino!“

ravnost klasično opredelil posa- ki jo je slišal ali videl na televizi-
 mezna sredstva znani francoski ji; da vzame v roke roman, ki ga
 časnikar. Tako se zgodi, da so spre- je prej gledal kot nadaljevanko.
 jemalci, ki so videli novico na te- Tisk še vedno ostaja sredstvo za
 leviziji, naenkrat postali bralci, razumevanje govorice slik.
 da bi jim ne ušle tiste podrobnosti, Tudi pastoralno navodilo „Ob-
 ki so jih morebiti spregledali ob čestvo in napredek“ vrednoti tisk
 hitrem menjavanju slik na zaslo- kot dopolnilo radia in televizije:
 nu. Če smo s prodorom „civiliza- „Tisk ima po svoji naravi in zna-
 cije slik“ za obdobje, ki sta ga čilnosti silen vpliv in pomen. S
 zakoličila posebej film in televizija, svojo gibčno pestrostjo in bogast-
 lahko govorili o oni največjih kriz vom vsebine se lahko spušča v
 branja v zgodovini, se posebej razlago najmanjših podrobnosti,
 tam, kjer sprejemalci ne jemljejo pri tem pa spodbuja bralca k
 televizorja le kot prijetno igračko, razmišljanju ter mu krepi željo,
 dogaja nekaj nenavadnega. Človek da bi zvedel še več. Je zelo važno
 čuti potrebo, da prebere novico, dopolnilo avdiovizualnih sredstev

in ob tem more ostriti bralčev kritični čut ter sposobnost presojanja. Sposoben je razpravljati o vsem, zato je zelo važno sredstvo družbenega dialoga“ (ON 136).

Branje verskega tiska je eno zunanjih znamenj naše pripadnosti občestvu verujočih. Prav tako kakor vsakdanja molitev ali nedeljska maša. Razložek je samo ta, da se pri spovedi navadno obtožimo, če smo opustili mašo ali zaradi pomanjkanja časa sploh več ne molimo, če pa nimamo v hiši nobenega verskega časopisa ali knjige, to seveda ni greh in ne spada v spovednico. Tako si vsaj mislimo in takšno mišljenje delijo še številni drugi.

Vsekakor je precej žalostno, če v hiši človeka, ki se ima za krist-

jana, ne najdemo niti enega verskega časopisa. To pomeni, da mu je za krščanstvo kaj malo mar. Prepričan je, da mora za svojo človeško in državljansko obveščenost vsak večer gledati vsaj televizijski dnevnik, zjutraj prelistati časnik, ter vsaj od časa do časa vzeti v roke časnik iz poklicne stroke. Le kot kristjan ne čuti potrebe po branju verskega tiska in obveščenosti v delu Cerkve. Najbrž bo tu nekaj hudo narobe.

Morda bi kazalo vsaj nekoliko razmisliti tudi to našo krščansko razsežnost. Verski časopis, dobra knjiga, spada v krščansko hišo vsaj tako kakor križ na steno ali jaslice v božičnem času. Sicer bomo v svoji krščanski rasti ostali na pol pota.

(Družina)

Božja beseda

VERSKI NAUK O SV. PISMU

Preroki

Vzporedno z zgodovinskimi deli, v katerih se je Bog razodeval, je tudi dvigal ljudi, po katerih je ta dela tolmačil. Ne samo dela, ampak tudi ljudje prihajajo od Boga, ne samo po delih, ampak tudi po ljudeh govori Bog. Ti ljudje so se imenovali vidci, božji ljudje ali preroki. Govorijo v imenu Boga. Bog jih je izbral, oddelil od drugih ljudi in usposobil, da bodo njegovi pravi tolmači.

Oni so usta, skozi katera Bog govori, in nosilci božje besede. Nad njo bde in z njo ravna. Pazijo, da se ne ponareja, in izročajo jo drugim. Tudi Kristus je prerok, toda večji od vseh.

Apostoli

Bog je hotel, da se to, kar je razodel za odrešenje vseh narodov, zvesto čuva in predaje vsem ljudem. Zato je Kristus izbral apostole, jih poslal kot priče razodetja in jim zapovedal, da oznanjajo blagovest vsem. Njihova beseda je božja beseda. Oni so nosilci vsega, kar so od Kristusa prejeli in kar jih je naučil Sveti Duh, „Duh

Kontrolna komisija na tomboli naše revije v nedeljo 4. julija v Slovenski hiši: Pavel Malovrh, Anton Kastelic, Henrik Kunc, Slavimir Batagelj, Stanko Oberžan in Alfonz Lenarčič.

resnice“, ki ga je poslal Oče in Jezus. Sveti Duh je prišel na apostole, bival pri njih in jih kot prva priča uvedel „v vso resnico“ (Jn 16, 13). Usposobil jih je, da so videli to, česar drugače ne bi mogli videti. Sveti Duh in apostoli pričajo za Jezusa, toda tako, da v besedah apostolov prihaja do besede Sveti Duh. V apostolih se Kristusovo razodetje nadaljuje in s smrtjo zadnje „priče“ završuje.

Apostoli so to razodetje kot „dobri zaklad“ (2 Tim 1, 12.14; 1 Tim 6, 20) predali svojim naslednikom, da ga „zvesto čuvajo, razlagajo in razširjajo“. Nasledniki ne morejo ničesar novega dodajati. Zaradi tega mora njihovo pridigo-

vanje vedno ostati istovetno z oznanjevanjem apostolov. To istovetnost čuva Sveti Duh, ki je razodel apostolom „vso resnico“ (Jn 16, 13) in nadaljuje življenje in delovanje v Cerkvi. Vsako poznejše pridiganje v Cerkvi ima v apostolski pridigi svoje merilo. Razodetje se ne more povečevati. Njegova resnica ostaja vedno ista, more pa se s časom jasneje spoznati. Razodetje ni mrtvo, ampak živo. Polno moči in svežine je kakor v dobi apostolov. Besede in stavki, s katerimi se prenaša, niso bistvo samo. Besede se morejo menjati, ne da bi se bistvo izgubilo. Oznanjevanje božje besede upošteva posebne kulturne, social-

ne in gospodarske razmere. Rešuje njihove probleme in težave, vendar tako, da ostane popolnoma zvesto božji besedi. Ta beseda odmeva v Cerkvi in po njej na vsem svetu. Sveti Duh dela, da je božja beseda ljudem pričujoča, in vpliva, da z vero odgovarjajo nanjo.

Sveto pismo

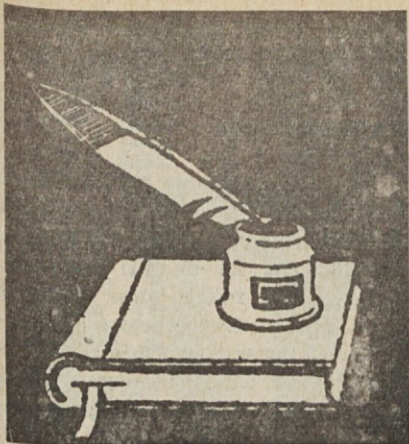
Posebna oblika izročila je sv. pismo. Izročilo in sv. pismo sta dva različna potoka, v katerih teče razodetje, zadaj eden in drugi izvirata iz istega božjega vira, le da je pismo še tudi navdihnjeno. Sv. pismo je končna, nespremenljiva in trajna listina božje besede. Čeprav izročilo po apostolih vsebuje božjo besedo, se razlikuje od sv. pisma, ker to ne le vsebuje, ampak tudi je božja beseda. Tako Cerkev zajema gotovost razodetja iz izročila in sv. pisma. Zaradi tega „je treba oboje sprejeti z enako spoštljivostjo in častjo“.

Sv. pismo in izročilo imata skupni vrelec v Bogu, skupno službo predajanja razodetja ljudem in skupno vsebino v evangeliju. Pisana božja beseda je nad vsem, nikdo ni nad njo. Sv. pismo v luči izročila pomeni merilo vsega v Cerkvi, ki ničesar ne dodaja, ampak samo „pobožno posluša, svetó čuva in zvesto razlaga“, kar je razodeto. Izročilo, sv. pismo in cerkveno učiteljstvo so bitno povezani med seboj. Eno brez drugega ne more obstajati. Vsako posebej in vsi skupaj so pod vplivom Svetega Duha in prispevajo k zveličanju duš.

Svetopisemski pisatelji

Sv. pismo je napisal sam Bog, uporabljajoč ljudi, ki jih je za to izbral. Zaradi tega je sv. pismo delo Boga in človeka. Njegova vsebina je razodetje, ki ga je Bog hotel napisati zato, da bi ga ljudje mogli slišati tudi v drugih časih. Sodelovanje med Bogom in ljudmi, ki so pisali sv. pismo, je tako polno, da je napisana knjiga povsem božja in povsem človeška. To pomeni, da ljudje, ki so pri tem sodelovali, niso bili mrtvo sredstvo, ampak „pravi avtorji“. Kolikor drugi ljudje vnašajo sebe v knjige, ki jih pišejo, toliko so svetopisemski pisatelji vnesli sebe v sv. pismo. Popolnoma svobodno so uporabljali svoje moči in sposobnosti, kakor jih drugi pisci uporabljajo v svojih knjigah. Bog jim ni narekoval posameznih stavkov kakor tajnikom, ampak je sam v njih in po njih delal. Dasiravno je sv. pismo — kakor tudi razodetje — dolgotrajen zgodovinski proces, v katerem so sodelovali mnogi znani in neznani avtorji, je vendar v njem napisano „vse to in samo to, kar je Bog hotel“.

Sv. pismo je božja beseda, poslana Cerkvi, božjemu ljudstvu. Bog in Cerkev govorita po svetopisemskem pisatelju. Človeški delež pri pisanju sv. pisma spremenjajo človeške prednosti in nepopolnosti. V njih so slovniške netočnosti, pomanjkljiva izražanja nja in enostranska predstavljanja. Sveti Duh s svojim navdihnjenjem ni spremenil narave in sposobnosti ampak jih je uporabil takšne, ka-

kor so že bili. To ni bila nikaka ovira, da svetopisemski pisatelji ne bi napisali „resnice, ki jo je Bog zaradi našega zveličanja hotel dati zapisati v sv. pismu“. Tudi odmevi kulturne, socialne in zgodovinske sredine niso vplivali na resnico sv. pisma, ampak so samo priče njegove zgodovinskosti in sodobnosti. Zaradi tega Cerkev priznava vse knjige stare in nove zaveze z vsemi njihovimi deli za svete in kanonične, ker jih je navdahnili Sveti Duh, za kar jamči apostolsko izročilo.

Resničnost sv. pisma

Bog je „zvesti Bog“ (Ps 30, 6); njegove besede „so resnica“. Božja beseda se je utelesila v zgodovinskem Kristusu, razodeva skrivnosti presvete Trojice in zveličavni načrt, sprejema se z vero, posvečuje ljudi, in odseva v dejanjih vernikov.

V sv. pismu ni treba iskati, če-

sar v njem ni. To je verska in teološka, ne naravoslovna knjiga. V njej nas Bog ne uči fizike, astronomije in etnologije, ampak govori o sebi in o svojem posegu v zgodovino, o človeku in njegovem razmerju do Boga. Bog ni hotel storiti, da bi človekov razum bil odvišen, ni ga hotel zamenjati z razodetjem. Naravoslovne resnice o človeku in svetu naj išče razum, z ustreznimi metodami in filozofskim premišljevanjem. Druge resnice, ki so v zvezi z našim odrešenjem, a večidel razumu nedosegljive, je Bog razodel. Isti Bog je ustvaril naravo in dal razodetje. Ne more sam sebi nasprotovati. Razodetje le nadaljuje, kjer se znanost mora zaustaviti. Nasprotje med njima more biti samo navidezno, in to, če kdo krivo tolmači bodisi sv. pismo bodisi naravo, pa postavlja trditve, ki ne temeljijo na dejstvih, ampak na napačnih „postulatih“. Kadar sv. pismo govori o naravoslovnih stvareh, to dela samo „zaradi našega zveličanja“ in na način takratnega človeka. Zato uporablja predstave, kulturo in podobe o svetu, kakršne so imeli svetopisemski pisatelji in njihovi sodobniki.

Sveto pismo ni zgodovinska knjiga v svetnem smislu. Zabeleži le tiste dogodke, ki so v zvezi z razodetjem. Čeravno so ti dogodki skupni profani in religiozni zgodovini, sv. pismo ne navaja vseh dogodkov, niti jih ne prinaša vedno po časovnem redu. In tiste, ki o njih poroča, pusti često glede posameznosti neosvetljene. Prina-

ša torej predvsem tiste, ki in kolikor kaj razglašajo za odrešenje. Posameznosti ali celotne dogodke iz svetne zgodovine, ki nimajo nikakega pomena za odrešenje, prepustča povsem človeškemu premišljevanju in vrednotenju.

Svetost sv. pisma

Razodetje in sv. pismo se ozirata na konkretnega, zgodovinskega človeka. Ta človek pa ni popoln in ne svet, čeprav je razodetje sveto in prav tako sveto pismo. „Laži“ hebrejskih očakov, mnogoženstvo božjega ljudstva, njegovo ravnanje z nasprotniki in surovi zakon: „Oko za oko, zob za zob“ dokazujejo, da so ljudje slabi, ne pa, da je sv. pismo nepopolno. Ravno to kaže, v kako temo je prišla „luč“ resnice in kako jo je tema postopoma odganjala od ljudi. To je bilo dolgo, tiho, na koncu uspešno delo, iz katerega je razvidno, da tema ni mogla utrtniti „luči“, ki „sveti v temi“ (Jan 1, 5), in se njeni žarki niso umazali, ko so se spuščali na zemeljska tla. Nasprotno, božja beseda je postopoma preobraževala človeka in svet, v katerem živi. Vedno bolj so se odmikale meje neznanja in greha in omogočale človeku, da sleče in odloži „starega človeka“, in da si obleče „novega človeka“, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti“ (Ef 4, 22–24). Potemtakem sadovi svetosti pričajo o svetosti božje besede, moralne pomanjkljivosti ljudi v sv. pismu pa govorijo o človeški

slabosti in bedi, iz katere jih božja beseda osvobaja in ozdravlja.

Književne vrste

Sv. pismo ni samo božje, temveč tudi človeško delo. Bog je v njem govoril ljudem v njihovem jeziku. Drugače ga ne bi niti razumeli. Kaj je Bog rekel, vemo samo iz tega, kar so svetopisemski pisatelji hoteli izraziti v svojem takratnem jeziku. Govor in pismo imata vedno konvencionalno naravo. Odvisita od tega, ki govori, in onega, ki se mu govori. Pisatelji so bili otroci svojega ljudstva in časa. Na njihovo naravo so mnogo vplivale časovne in kulturne razmere, v katerih so živeli. Zato so v njihovih spisih vidni sledovi okolja, v katerem so rasli in pisali. Predvsem se njihova semitska miselnost in psihologija razlikujeta od miselnosti in psihologije današnjega ali katerega koli drugega človeka. Zaradi tega so načini mišljenja, razumevanja in izražanja drugačni kakor pri drugih narodih. Semiti imajo posebno radi slikovit in konkreten način pripovedovanja namesto abstraktnega in logičnega razlaganja.

Da se odkrijejo svetopisemske misli in nameni—in s tem božje misli, božji nameni—ni dovolj, da poznamo samo besede in stavke. Treba se je med drugim seznaniti tudi s književnimi vrstami, ki so jih uporabljali. To so posebne književne oblike, ki služijo za to, da se neka misel ali resnica prikaže na mikaven in primeren na-

Lesorez (Ivan Bukovec)

čin. Kakor ni dovolj imeti blaga za obleko, ampak je potreben še kroj, in kakor se zgradba ne sestoji iz same opeke, ampak je treba imeti tudi način in načrt, po katerem se gradivo sestavlja, tako je s podajanjem in pripovedovanjem kakega dogodka in resnice. To je torej moda, podobna modi v obleki ali slogu v slikarstvu in gradbeništvu. Take književne vrste nastajajo in zginevajo s časom, ljudstvom, določeno kulturno sredino in predmetom, o katerem se piše. Pisatelji uporabljajo

to množstvo različnih književnih vrst, od pesniških, zgodovinskih, preroških pa do oblike pisma. Nekatere med njimi so zelo tuje našemu modernemu pojmovanju, nekatere so že docela izumrle. Bog je po pisateljih uporabil te književne vrste, da bi njegova beseda bila sodobna po obliki in tako učinkovita v ljudeh. Vsaka književna oblika, s katero ljudje oblikujejo svoje misli, se mora po sebi uporabiti tudi za božje misli, zakaj vsaka od njih lahko na svoj način izrazi resnico. V pomenu književnih oblik sv. pisma je treba videti božjo misel, zakaj Bog se izraža z besedami svetopisemskega pisatelja. Sv. pismo je namreč kljub vsej svoji človeški, časovni in kulturni pogojenosti božji nagovor o človeških besedah — „zaradi našega zveličanja“. Pisateljev namen je zaradi navdihnjenja Svetega Duha tudi božji namen. Bog s svoje strani jamči, da je to, kar pravi pisatelj, resnično. Krhkost in slabost človeške besede „v sv. pismu razodeva čudovito sestopanje večne modrosti“, s katero je Bog pokazal neizrekljivo naklonjenost, da se je prilagodil človeški naravi in uporabil primeren način govora. Tako je delala učlovečena Beseda, ko je v vsem postala podobna ljudem, razen v grehu. Ob vsej slabosti in omejenosti pisane božje besede ona vedno ostane resnica, kakor v učlovečeni Besedi vedno ostane Bog. Zato sv. pismo zvesto prenaša izvirno božjo novico.

(Jugosl. škof. konferenca)

Škof Anton Martin Slomšek je ena vodilnih osebnosti med našimi kulturnimi ustvarjalci. V dobi „vi-harjev jeznih mrzle domačije“ (Prešeren) je ustanovil Mohorjevo družbo kot založbo dobrih in poljudnih knjig. V oklicu, naslovljenem na vse rojake, je med drugim zapisal: „Dober in žlahten sad, ki ga društva prinašajo s tem, ko med ljudi širijo dobre knjige. Slovenci ne smemo ostajati za drugimi narodi in za svojimi brati na Češkem. Društvo bo pomagalo, da svojo književnost in jezik olepšamo ter obogatimo. Tako bomo povzdignili slovenski narod na višjo stopnjo krščanske omike, prave sreče in časti...“

Urejal je časopis „Drobtinice“, ki naj bi imele na Štajerskem podoben pomen kakor na Kranjskem Bleiweisove „Novice“.

Odpiral je slovenske osnovne šole, občinske in nedeljske.

Napisal je šolske knjige za prve tri razrede.

Ko je prestavil škofijski sedež iz Št. Andraža v Maribor, je s tem rešil na severni meji nad dvesto tisoč Slovencev, ki bi sicer potonili v germanskem valu.

Slomškovega narodnostnega dela ne smemo prezreti. Prizadevnost za narod in ljubezen do domačega ljudstva mu je bila dolžnost duhovniškega poklica.

Z vsem srcem se je posvetil duhovniškemu poslanstvu v trdnem prepričanju, da bo tako največ koristil našemu ljudstvu, do katere-

ga je čutil polno odgovornost.

Njegove stvaritve od preprostih pesmi do basni, pregovorov in številnih rekov imajo trajno vrednost v ljudski liriki in narodni modrosti.

Vnet za narodno enakopravnost je zmagoval z razgibano stvarjalnostjo kot prosvetni delavec, pisatelj in pesnik, učitelj domače besede, vzgojitelj in duhovni vodnik. Nastopal je osebno predan in angažiran za lepše življenje našega naroda v tistem prelomnem obdobju. Bil je kristalno čist in pokončen značaj, neuklonljiv delavec in buden škof, ki je ljubezen do domačega jezika in bogato duhovnost razdal narodnemu prebujenju. Pri tem je tvegalo celo škofovski ugled.

Zaradi narodnega delovanja pri oblasteh ni bil priljubljen. V graškem arhivu so ohranjeni spisi, ki povedo, da se je moral kot škof zagovarjati zaradi poučevanja slovenščine v šoli. Svoje delo je utemeljeval, da mora narodni jezik biti podlaga izobrazbi. Materin jezik je ključ do omike. Le ta pot vodi k narodni enakopravnosti.

Dejstvo, da prav zaradi narodno-prosvetnega dela med Slovenci kot škof — edini v Avstriji tisti čas — ni prejel odlikovanja, dokazljivo govori za osebno značajnost in predano narodnostno delo. Taka osebnost je bila kos policijskemu režimu Bachovega absolutizma na naših tleh.

A. M. Slomšek je učinkovito in

Slomškove besede o materinem jeziku

Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih: skrbno smo jo dolžni ohraniti, lepšati in zapustiti svojim mlajšim.

Mrzi mi malik poganškega nacionalizma... spoštujem in častim pa naravne posebnosti vsakega ljudstva kot dar božji in zato tudi materin jezik vsakega ljudstva kot prvo sredstvo njegove izomike. Podlaga vsake naravne ljudske izobrazbe je negovanje narodovega jezika.

s pravim ključem odpiral hram naše duhovne kulture: „Vera bodi nam luč, materin jezik pa ključ do narodne omike.“

Materino besedo je v kulturni dejavnosti nadvse cenil; najbolj pa tedaj, ko je bilo težko.

V vzgoji in šolstvu je Slomšek pripomogel naši omiki do razcveta.

Slomškovo prosvetno delo je rodilo bogate sadove. Postavilo je temelje duhovne zgradbe in prebujalo je narodno zavest.

Škof Slomšek je nastopil vzvišeno pot duhovno globokega človeka, ki je poudarjal smisel življenja v ljubezni do Boga in naroda. Ni mogoče ločiti njegovega narodnostnega, prosvetiteljskega, duhovniškega in ekumenskega poslanstva, ki se je spletalo v nerazdružno celoto.

Kot škof je bil dosleden in odločen v obrambi božjih in človekovih pravic. (Slomškov list)

Oj, ljubi, lepi in pošteni slovenski materinski jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja; v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga; v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti; za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor premorem; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure najrajši hvaliti Boga; v slov. jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim, kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je bila moja prva beseda slovenska, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja.

Za slovenski jezik se malo zme- ni le tisti, ki sveta ne pozna in ne

ve, kakšni ljudje živijo po svetu. Tak je podoben nevednemu otroku, ki tudi misli, da je Celovško jezero največje morje na svetu in da je onkraj Ljubelja že konec sveta.

Slovenski starši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne učijo, so nehvaležni hiš-

niki, ki napravijo svojim otrokom drago domačo reč, ki so jim jo izročili njih dedi. Taki očetje in take matere so podobni slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajo, kupujejo drago pohištvo, poslednjič pa večidel najdejo beraško palico. Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu.“

Papež pri mednarodnih organizacijah v Ženevi

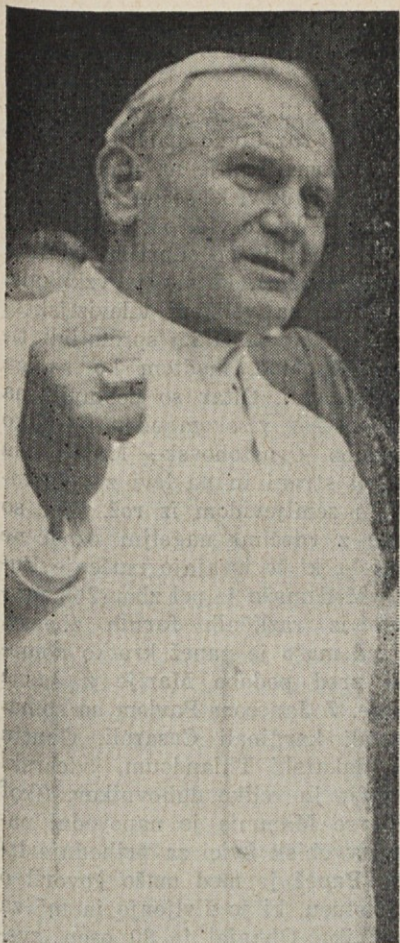
14. potovanje zunaj Italije papeža Janeza Pavla II. je bilo v švicarsko mesto Ženevo in je trajalo le en dan. Bilo je v torek 15. junija.

Iz rimskega letališča Fiumicino se je letalo dvignilo v zrak ob 7.32 in se spustilo na letališče Cointrin pri Ženevi ob 8.40. Tamkaj so ga sprejeli apostolski nuncij v Švici, švicarski škofje, ženevski župan in druge osebnosti. Po kratkem pristrčnem pozdravu se je papež napotil v avtomobilu v Palačo narodov, kamor je došel ob 9.30.

Dobrodošlico mu je izrekel glav-

ni ravnatelj Mednarodnega urada za delo Francis Blanchard, ki mu je tudi predstavil člane predsedstva 68. mednarodne konference dela. Blanchard je omenil „izjemne naslove“ sv. očeta, nekdanjega delavca in avtorja enciklike o delu *Laborem exercens*, da govori na konferenci, pri kateri so zastopani delavci in podjetniki iz 149 dežel. Poudaril je, da se papežovo prizadevanje za obrambo človekovih pravic in njegovega dostojanstva ter svobode sklada s prizadevanji ustanove, nato pa ga povabil, naj spregovori. Papež je v daljšem govoru spregovoril o solidarnosti pri človekovem delu, o delu, o človeku delavcu, njegovih pravicah in njegovi prihodnosti.

Po govoru, ki so ga vsi nagradili s ploskanjem, razen predstavnika Poljske in Sovjetske zveze, se je Janez Pavel II. srečal z zastopniki delavcev, nato s predstavniki delodajalcev, potem z odposlanci različnih vlad pri mednarodnih organizacijah v Ženevi. Za vsako skupino je imel poseben govor. Zastopnikom delavcev je go-

voril o duhovnem napredku delavcev, zastopnikom podjetnikov o spravi in sodelovanju med družbenimi razredi, predstavnikom vlad o reševanju težkih problemov brezposelnosti, siromaštva in lakote, funkcionarjem mednarodnega urada za delo o integralnem razvoju človeka in o mirnem sožitju

med narodi. Sprejel je tudi delegacijo 7 delavcev poljskega sindikata Solidarnost, ki so se udeležili konference kot opazovalci. Nato je obiskal mednarodni urad za delo in tudi tam nagovoril osebje z njihovimi družinami.

V bližnji župniji sv. Nikolaja de Flüe je pokósil in se malo odpočil, potem ko je skoraj pol ure molil v kapeli pred sv. Rešnjim telesom.

Ob 15.15 je sprejel 18 sodelavcev papeške misije v Ženevi in 6 članov katoliške skupine, ki delujejo v mednarodnih rgaonizacijah, potem pa še 10 članov župnijskega odbora. V cerkvi je nato vodil bogoslužje božje besede za člane Katoliških mednarodnih organizacij. Tajnik le-teh je sv. očetu predstavil različne tamkaj zbrane skupine in zagotovil, da papeževa prisotnost spodbuja nje vse, da bodo še naprej kot katoličani delovali v mednarodnih organizacijah v Ženevi. Obred so zaključili s prošnjami za vse potrebe in apostolskim blagoslovom. V nagovoru jim je papež spregovoril o organični navzočnosti Cerkve v mednarodnih ustanovah in o zaupanju, ki ga goji Cerkev do mednarodnih organizacij.

Ob 16. uri je sv. oče obiskal sedež mednarodnega Rdečega križa. Predsednik ustanove Alexander Hay mu je izrekel dobrodošlico in se mu zahvalil za obisk, prvi papeški obisk v 120 letih delovanja Rdečega križa, ter omenil svoj obisk in obisk drugih predsednikov Rdečega križa v Vatikanu.

Poudaril je, da je obisk sv. očeta vsem v spodbudo za nadaljnje delo. Papež je v govoru razvijal misli o služenju ljudem, ki trpijo zavoljo nečlovečnosti drugih ljudi, zavoljo nesmiselnih sporov in zavoljo naravnih katastrof.

Evropsko središče za jedrske raziskave je bila naslednja papeževa postaja. Sprejel ga je glavni direktor prof. Herwig Schopper z drugimi znanstveniki svetovnega slovesa. Visokemu gostu so razkazali laboratorije z najmodernejšimi znanstvenimi aparati. Kot pri drugih organizacijah so tudi tu povabili papeža, da se je podpisal v zlati knjigi. Janez Pavel II. je znanstvenikom govoril o usklajevanju tehnoloških vrednot z vrednotami vesti. Govoril je pred več kot 1000 poslušalci v bližnjem parku. Direktor Schopper mu je v dobrodošlicij izjavil: „Dobro vemo, kako si brez nehanja prizadevate iti naproti ljudem, ki delajo, ljudem, ki trpijo, ljudem, ki delajo za mir.“ Obisk središča za jedrske raziskave je Schopper razlagal „kot voljo papeža, da vzpostavi nove odnose med vero in znanostjo... Dandanes obe čutila potrebo po medsebojnem dialogu...“ Podpredsednik ustanove je izjavil, da je današnji papežev govor le nadaljevanje njegovih smernic, ki jih je dajal ob svojih občasnih srečanjih s krakovskimi fiziki in z evropskimi fiziki v Rimu marca 1979. Mi vsi, fiziki, inženirji, tehniki, upravniki in politiki, smo našli v vaših govorih veliko koristi in močno spodbudo

za nadaljevanje našega skupinskega raziskovanja v miru in ponižnosti.“

Ob 18.13 se je Janez Pavel napotil v razstavno palačo, kjer je vodil somaševanje na prostem. 25 tisoč vernikov, ki so ga pričakovali, ga je lahko videlo od blizu, ker je šel mednje po odprtih hodnikih med množico, ki mu je vzklikala, in tudi na velikem televizijskem zaslonu so ga lahko spremljali tisto popoldne, medtem ko so ga pričakovali. Oltar so postavili na 75 metrov visokem odru z veliko podobo Čenstohovske Marije na desni strani in na levi z velikan-skim zemljevidom iz rož, kjer so bile z rdečimi nageljni označene dežele, ki še izvajajo mučenje ljudi. Med mašo je pel zbor 268 pevcev iz različnih farnih zborov. Pred mašo je papež kratko pomolil pred podobo Marije z Jasne gore. Z Janezom Pavlom so somaševali kardinali Casaroli, Gantín in dakarski Thiandoum, švicarski škofje in veliko duhovnikov. Škof Pierre Mammie je napovedal papežev obisk Švici za prihodnje leto. Papež je med mašo govoril o Kristusu, ki je življenje in luč za vernike. Obhajal je 80 oseb, zvečine nepokretne. Ko se je po maši poslavljajal od množice, preden se je odpeljal na letališče, je prepeval zbor ob spremljavi orgel in trobent.

Na letališče je prispel s polurno zamudo. V poslovilnem govoru je zaželel mir, mir vsem ljudem in vsem narodom. Letalo švicarske letalske družbe se je vzdignilo v

Iz kronike Janeza Pavla II.

Papež svari pred nasiljem v športu

Janez Pavel II. je pri avdienci za udeležence 85. seje mednarodnega olimpijskega odbora, ki so se srečali v Rimu, 14 dni pred začetkom svetovnega nogometnega prvenstva v Španiji, športno javnost posvaril pred napačnim razmerjem do športa in tekmovanj, ki se pogosto vtihotaplja v športne boje in zakulisje dogajanj v športu. Poudaril je, da nima nihče pravice vnašati nasilja v tekmovanja in da krivice, prevare, dobičkaželjnost, gospodarski in politični pritisk ne smejo igrati odločilne vloge v športu, saj bi tako postal orodje nasilja in izsiljevanj. Udeležence je pozval, naj se zavzemajo za prevlado športnih idealov v tekmovanjih. Tudi se tekmovanja ne

smejo izroditi v lepotni kult tele-sa ali golo razkazovanje moči.

Reagan pri papežu

Po končanem sestanku šefov razvitih držav, ki je bil v dvorcu Versailles pri Parizu, se je ameriški predsednik Reagan z ženo ustavil na kratkem obisku v Rimu. 7. junija je obiskal tudi Janeza Pavla II. in se z njim zadržal v skoro enournem zasebnem pogovoru. Poročila o pogovoru ni bilo, sklepajo pa, da sta govorila o kriznih žariščih, ki ogrožajo svetovni mir: vojna med Argentino in Veliko Britanijo, izraelski vdor v Libanon in krizno stanje na Poljskem. Papež je verjetno zlasti prosil Reagana, naj uporabi ameriški vpliv na izraelsko politiko.

Felicijeva naslednika

Papež je 26. maja imenoval za novega prefekta najvišjega cerkvenega sodišča apostolske signature 69-letnega italijanskega naslovnega škofa Aurelia Sabbatini-ja, ki je bil doslej tajnik tega sodišča. Na delovnem mestu je nasledil umrlega kardinala Felicija.

Za novega predsednika komisije za revizijo zakonika cerkvenega prava, vodil jo je tudi Felici — je papež imenoval 69-letnega kurijskega nadškofa Venezuelca Rosalia Lara, ki je bil doslej tajnik te komisije.

.....
zrak ob 21.47 in pristalo na rimskem letališču malo čez enajsto uro ponoči. Blizu polnoči se je tako končalo XIV. apostolsko potovanje Janeza Pavla II. zunaj Italije, potovanje dolgotrajnega dneva, ki ga je belj romar izpolnil do kraja s svojim učiteljskim in pastoralnim programom ter okrepil odnose apostolskega sedeža z mednarodnimi delavskimi, znanstvenimi in dobrodelnimi organizacijami.

Jože Škerbec

Poslanica o razorožitvi

11. junija je vatikanski državni tajnik kardinal Casaroli na plenarnem zasedanju druge izredne konference OZN o razorožitvi prebral zbranim delegatom iz 157 držav, med njimi je tudi zastopstvo apostolskega sedeža, vodi ga stalni opazovalec apost. sedeža pri OZN nadškof Cheli, prebral priložnostno papeževo poslanico. V njej je Janez Pavel II. zapisal da „vojna ni neizbežna nesreča. Mir ni niti utopija niti nedostopen ideal niti neuresničljive sanje. Mir je mogoč, zato je tudi resna in odgovorna dolžnost.“

Papež se ne zavzema le za zmanjšanje atomske oborožitve, temveč tudi konvencionalnega orožja, ki zavljo izpopolnjevanja postaja vse bolj uničujoče. Proizvodnja in posedovanje orožja je posledica etične krize, ki ogroža svet v politiki, družbenem življenju, gospodarstvu. Pravo razorožitev bo mogoče doseči šele z reševanjem te krize.

Nagovor 13. junija

V opoldanskem govoru romarjem na Trgu sv. Petra se je Janez Pavel spomnil pravkar končanega potovanja v Argentino. Vsem, ki so mu omogočili ta apostolski obisk, se je iskreno zahvalil. Poudaril je, kako je argentinsko ljudstvo z radostjo, hkrati pa s poslušnom sprejemalo njegov obisk. Preletel je nekatere najbolj ganljive trenutke med obiskom, potem pa rekel:

„Cerkev sicer ohranja ljubezen do vsakega posameznega naroda, vendar mora bdeti tudi nad vesoljno edinostjo, mirom in medsebojnim razumevanjem. Cerkev pričuje za edinost velike človeške družine in išče poti, ki poudarjajo to edinost nad vsako še tako žalostno razdeljenostjo. Te poti vodijo k pravičnosti, ljubezni in miru.“

Nato je govoril o vojni v Libanonu, kjer je bilo že toliko spopadov in bombardiranj, ki so povzročila veliko mrtvih in ranjenih, beguncev in ruševin. Zagotoviti je treba mir v Libanonu, njegovo neodvisnost in ozemeljsko celovitost, da bo spet postal dejavnik ravnovesja in sodelovanja med narodi Bližnjega vzhoda.

Komaj 45 ur je minilo od papeževega povratka iz Argentine in že je bil spet v letalu na poti v Ženevo v Švici. 1400 km dolga pot in bivanje v Ženevi z vključno 10 govori — vse to je trajalo 14 ur. Papežev obisk je bil namenjen mednarodnim organizacijam in ne Švici, zato tudi ni bilo večjega sprejema.

Kanonizacija kapucina Krišpina iz Viterba

20. junija je Janez Pavel v baziliki sv. Petra opravil svojo prvo slovesnost razglasitve za svetnika. K svetnikom je prištel kapucinskega brata Krišpina iz Viterba, ki je živel v letih 1668 do 1750. Odlikovala ga je izredna ponižnost s katero je opravljal službe samostanskega vrtnarja, vratarja in

V Libanonu se je zadnje tedne odvijalo krvavo obračunavanje med Izraelci, Sirci in Palestinci. Pod udarci težkega orožja prestolnica Bejrut počasi umira. Papež se je krvavih dogodkov na Bližnjem vzhodu večkrat dotaknil. Tako je na primer na zadnjo nedeljo v juniju pri opoldanskem nagovoru povedal med drugim: „Molimo za rešitev Libanona in vseh skupnosti, ki živijo v njem in so poklicane, da bi živele v slogi in sodelovanju. Molimo tudi za Palestince, da bi končno prenehale hude preizkušnje in bi priznali njihove zakonite pravice...“

Veliko pozornosti je po svetu zbudila njegova resna ponudba, da bi odpotoval v Bejrut in skušal posredovati za mir. Zdi se, da do tega potovanja ne bo prišlo, saj si nihče ne upa prevzemati odgovornosti za papeževo varnost in niti ne marajo vsi prisluhniti njegovim ponovnim prošnji za pravično reševanje krize s pogajanjem.

Sovjetska gonja proti papežu in poljski Cerkvi

Italijanska agencija ANSA je posredovala intervju, ki ga je dal sovjetski vaticanist Josip Grigurevič mesečniku Journalistu. Katoliški Cerkvi na Poljskem in tudi Vatikanu očita, da je podpirala protirevolucijo na Poljskem in da sta postavila na stran „skrajnežev“. — Poljski Cerkvi očita, da ni pred razglasitvijo vojnega stanja nastopila proti tistim, ki so vzklikali po

prosjaka v Viterbu, Orvietu in Albanu. Med ljudmi je že za življenja slovel po svoji ponižnosti in svetosti.

Priprava na simpozij

Papež Janez Pavel II. je 25. junija sprejel dunajskega nadškofa kardinala Franza Königa, marsejskega nadškofa kardinala Rogera Etchegaraya in ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja. Z njimi se je pogovarjal o pripravi simpozija evropskih škofov. Dal jim je številne koristne, tehtne predloge za uspešen potek in izvebo konference.

Kakor je znano, se bodo evropski škofji zbrali na simpoziju v Rimu od 4. do 8. oktobra. Razpravljali bodo o kolegijski odgovornosti škofov in škofovskih konferenc pri evangelizaciji Evrope.

ulicah, da je treba „komuniste obesiti na drogove in vlado nagnati med polarne medvede.“

Nemški in švicarski škofje v Rimu

Vseh 9 avstrijskih škofov je bilo pri papežu 6. julija: Daljši nagovor je papež navezal na osrednjo misel prihodnjih „katoliških dnevov“ v Avstriji, ki se glasi: „Upanje živeti — upanje prinašati.“ Poudaril je pomen teh množičnih srečanj. „Krščansko upanje sloni na odrešenju, ki se je že uresničilo v Kristusu, zato nam naznanja prihodnost, ki se je že začela. Krepost upanja je neuničljiv vir moči za službo človeku. Skupaj z vero in ljubeznijo pa upanje predstavlja posebno krščansko lastnost, borbo proti krivicam in zatiranju ter poroštvo svobode v današnjem svetu. Utrjevanje kreposti pa hkrati poživlja misijonsko dejavnost in prizadevanje za božje kraljestvo na zemlji... Prinašajte upanje duhovnikom, redovnikom in redovnicam ter krščanskim družinam, da bodo živele in varovale vrednote življenja. Novo upanje dajate tudi mladim.“

Po avdienci je kardinal König povedal časnikarjem, da je potrjen papežev obisk na Dunaj v prihodnjem letu. Načrtujejo ga za 10. septembra. Obisk bo pomenil vrh prireditve avstrijskih „katoliških dnevov“.

Švicarske škofo je papež sprejel 9. julija. Zagotovil jim je, da bo prišel v Švico na pastoralni obisk, kakor hitro bo utegnil. „Tako vodite vernike, da ne bo nihče zapeljan!“ Pokoncilska prenova v Švici

MOLITVENI NAMEN ZA SEPTEMBER

Splošni: Da bi cenili apostolska potovanja sv. očeta kot služenje ljudem, še posebej najbolj ubogim.

Misijonski: Da bi vsi duhovniki, redovniki in redovnice tako jasno razodevali svojo istovetnost (identičnost), da bi budili nove poklice, posebno misijonske.

je obrodila bogate sadove, nekatere prenovitvene težnje pa so se razvile v napačno smer, zato jih je potrebno popraviti.

Še o vojni v Libanonu

V nedeljo 11. julija pri opoldanskem nagovoru in pri splošni avdienci preteklo sredo je bila v središču papeževega zanimanja žaloi-gra, ki jo doživlja Bejrut, glavno mesto Libanona, skupaj z vso deželjo. „Že več ko 3 tedne so nekateri predeli Bejruta v pravem vojnem požaru. Na tisoče ljudi je brez hrane, vode, zdravil in drugih potrebščin... Prosimo tudi za to, da bi mogli v Libanonu zopet vzpostaviti neodvisnost in nedotakljivost državne ureditve, da bi dosegli sporazum, ki bi spoštoval življenja civilistov in vojakov, ter našli mir za Palestince in varnost za vse narode, ki živijo na tistem področju.“

ZAKRAMENT BIRME NAS USPOSABLJA ZA ODGOVORNEJŠE POSLANSTVO V KRISTUSU

Delovanje Svetega Duha v Kristusu in kristjanih

Kristus je opravljal svoje mesijansko poslanstvo v moči Svetega Duha. Ko je Janez Krstnik Jezusa na začetku javnega delovanja krstil, je vidno prišel nad Jezusa Sveti Duh, ki je nad njim tudi ostal (prim. Mr 1, 10; Jan 1, 32).

Svojim učencem je Kristus obljubil Svetega Duha, ki naj jim pomaga, da bodo pričevali zanj (prim. Jan 15, 26—27; Apd 1,8). Na binkoštni praznik je nanje res prišel Sveti Duh in jih napolnil, da so oznanjali velika božja dela. Od tedaj naprej so apostoli in njihovi nasledniki s polaganjem rok delili zakrament sv. birmе, ki vsakega kristjana usposablja za odgovornejše poslanstvo v Kristusu, kakor pa ga je usposobil krst.

Zakrament apostolata

S tem, da nam birma daje Svetega Duha in nas globlje vceplja v Kristusa in Cerkev, nam nalaga strožjo dolžnost, da kot resnično Kristusove priče hkrati z besedo in dejanjem širimo in branimo vero. Zakoreninjeni v veri in utrjeni v ljubezni moramo s svojim življenjem pred svetom junaško pričati za Kristusa in njegov evangelij.

Birmo bi lahko imenovali zakrament apostolata. Že po krstu

so sicer verniki določeni za apostolat, birma pa je novo naročilo in novo pooblastilo ter nova usposobitev za apostolsko dejavnost. Sveti Duh v nas poglobi vero, upanje in ljubezen ter nas usmerja v različne oblike apostolske dejavnosti. Globoko krščansko življenje je vedno tudi apostolsko usmerjeno. Trojna služba, ki jo utemeljuje že krst, je pri birmi še globlje utemeljena. Na polnejši način postanemo sodelavci Kristusa, duhovnika, preroka in kralja.

Duhovni darovi ali karizme

Poleg sedmerih darov Svetega Duha, ki so prvenstveno naravnaní na posvečevanje prejemnika, imamo tudi takšne darove Svetega Duha, ki človeka usposabljaajo za sodelovanje pri rasti Cerkve in sveta. Imenujemo jih duhovne darove ali karizme. Ker je vsak kristjan ud skrivnostnega Kristusovega telesa, ima v tem telesu posebno nalogo. Zanj mu Sveti Duh podeli posebno karizmo, ki prejemnika pokliče in usposobi za to nalogo v korist skupnosti in mu tudi pomaga pri njenem opravljanju. Karizme, ki sicer niso nujno povezane s prejemom birmе, povzročajo najmočnejšo dejavnost v Kristusovem skrivnostnem telesu. Brez njih bi v Cerkvi ne bilo pravega življenja.

Vsi v Cerkvi smo poklicani k izpolnjevanju preroške službe, vsi

bi morali postati oznanjevalci božjih skrivnosti. Tega ne bomo mogli dobro opravljati brez pomoči Svetega Duha v obliki karizem. Vse karizme v Cerkvi so namreč posredno ali neposredno v službi evangelija. Zato so vse usmerjene na preroško službo.

Da bo krščanstvo postalo kvas, da bodo v polnosti zaživele karizme Svetega Duha, je potrebno polno krščansko življenje v skladu z evangelijem. Prejemnik karizme mora z njo sodelovati, sicer karizma ostane neučinkovita. Zvestoba prejetim karizmam je najboljša prošnja za nove karizme.

Čas Cerkve je čas Svetega Duha

Sv. birma nam kliče v spomin, da bi morali v življenju Cerkve in v osebnem krščanskem življenju pomen Svetega Duha vse bolj upoštevati. Čas Cerkve je čas Svetega Duha, ki je duša Cerkve. Brez neprestane dejavne navzočnosti Svetega Duha v Cerkvi bi bila Cerkev z bogoslužjem vred le mrtvo truplo in ne živo skrivnostno Kristusovo telo. Sveti Duh ne-

prestano deluje v vsakem udu Cerkve, da bi vse kristjane nagibal k izpolnjevanju odrešenjskega poslanstva in jih prav s tem privedel do osebne svetosti, celotno Cerkev pa do dopolnitve v Kristusu. Ena največjih pomanjkljivosti pri današnjih kristjanih je silno bleda zavest o Svetem Duhu in njegovem pomenu za življenje Cerkve in za uresničevanje odrešenjskega poslanstva sredi sveta. Papež Janez XXIII. je hotel s koncilom dati pobudo za to, da bi za Cerkev in s tem za današnji svet nastopile nove binkošti. Kakor so prve binkošti s prihodm Svetega Duha usposobile prvo Cerkev za izpolnjevanje velikega odrešenjskega poslanstva v svetu, tako naj se danes kristjani z novo jasnostjo zavemo pomena Svetega Duha in naj se odpremo za njegovo prenavljajoče delovanje v nas.

Škofje (in duhovniki, ki včasih birmujejo) delijo birmo z maziljenjem s sv. krizmo na čelu med polaganjem roke. Pri tem izgovarjajo besede: „Sprejmi potrditev — Dar Svetega Duha.“

(Pokoncilska prenova)

V to, da obsodim komunizem in da vas svarim pred njim, me vodi ljubezen do vas in do vsega naroda. In ta ljubezen, ki ima korenine v božji ljubezni, me sili, da dolžnost učenja vršim tudi tedaj, če bi moral še toliko trpeti. Pripravljen moram biti in sem. S sv. Pavlom vam ponovno zatrjujem:

„Jaz pa bom prav vse žrtvoval, tudi samega sebe popolnoma žrtvoval za vaše duše, tudi če bi me vi tem manj ljubili, čim bolj vas ljubim“ (2 Kor 12, 15).

Škof dr. Gregorij Rožman

Sin človekov

Kristjan je več ali manj v istem odnosu z učlovečenjem božjega Sina kakor zemljan s Soncem: tako je udomačen z njim, da se prav tako malo ukvarja z njegovo fantastično kozmično razsežnostjo, kakor se recimo turist na plaži ukvarja s kozmičnimi implikacijami v zvezdi z zvezdo, ki omogoča njegovo sončenje.

Treba bi bilo odložiti miselni habitus, ki nam je domač. Vživeti bi se morali na primer v vlogo divjakov, ki so na vsem lepem zvedeli za bistveni del krščanskega sporočila: da je Bog ustvaril človeka za srečo,

da si je človek to usodo zapravljal in da ga je Bog hotel potem rehabilitirati z nezaslišanim posegom — tako, da je v nekem trenutku človeške zgodovine sam postal človek.

Večno bitje, ki postane človeški dvonožec, sesalec, z enakimi dihalni in prebavili kakor kdorkoli izmed nas...

Si more človeška domišljija zamisliti ne bom rekel kaj bolj senzacionalnega, ampak kaj bolj fantastičnega? Nepončnost, Vsemogočnost, Vsevednost, ki si prevzame organizem, razvejan v človeške okončine.

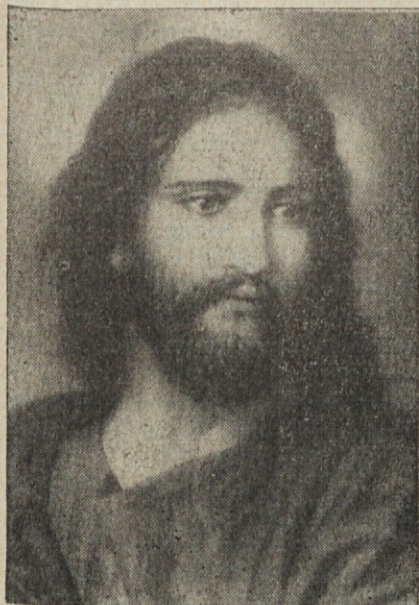
Kakšno večjo senzacijo si je mogoče zamisliti? Da je recimo Zemlja sama postala raketa, izstrelila samo sebe s tovorom gorā in ljudi v vesolje in se zagnala proti Alfi Kentavra? Ali bi se takšen podvig prav zares mogel primerjati z utelešenjem Večnega? Da se je Večni pojavil na zemeljski skorji, brodil po nevidnem morju kisika, med drevesi in živalmi?

Denimo, da nam je prišla ta nezaslišanost na uho.

Naša radovednost bi morala biti brez mejā.

Najprej: kdaj se je to zgodilo, na loku pol milijona let, odkar je izpričan na zemlji homo sapiens? Si je tisti neverjetni Bog izvolil za ta obisk kameno dobo, antiko, srednji vek?

Dalje: kje je uresničil ta nepredstavljeni podvig, na kateri točki zemeljske oble? Kje v Evraziji? Ali v verjetni pradomovini človeštva, na

območju velikih afriških jezer? Na Ognjeni zemlji?

Vprašanje bi spodnašalo vprašanje: pa ne, da je hotel priti na svet po navadni fiziološki poti, iz telesa ženske? To možnost bi skoraj izključili: kako naj bi si predstavljali takšno snovno ponižanje neskončnega Duha?

A sprejmimo to komaj predstavljivo reč, da se je res rodil kot človek. Katerega izmed obeh spolov si je izvolil, moškega ali ženskega? Kdove, ali se pesnik v nas ne bi nagibal k domnevi, da se je utelesil v milejši fiziologiji „večno ženskega“.

Se je hotel roditi temnopolt ali rumen, bel ali rdečkožec? Da bi dajali prednost beli rasi, za to se naš moderni antirasizem skoraj ne bi mogel odločiti.

Katere narodnosti je hotel biti, če se je pojavil že po narodnostni diferenciaciji človeštva? Član malega naroda že ne bi privoščil Nemcu, Francozu ali Rusu, da bi svojo samozavest kronali s tem, da imajo za rojaka Boga.

Naša radovednost ne bi bila manj nenasitna ob vprašanju, kakšno življenjsko usodo si je ta fantastični Obiskovalec izvolil. Razen če ne bi hotel postaviti na glavo našega najbolj normalnega človeškega predvidevanja, bi morala biti to vsekakor najizjemnejša izmed vseh dosedanjih usod: izjemnejša od Aleksandrove, Napoleonove ali Leninove.

In v čem naj bi bila ta izjemnost? Naša domišljija bi si komaj mogla kaj predstavljati. Najmanj, kar bi mogla domnevati, bi bilo pač to, da je vse živo in neživo moralo vztre-

petati ob tistem edinstvenem mimo-hodu, če se je tisto Bitje le razodelo. Človek je moral padati v prah oslepljen, vse stvarstvo mu je moralo z njim na čelu ponujati žezlo nad planetom. V njegovi roki se je morala strniti oblast, s kakršno ni razpogal še nihče v zgodovini. Po vseh naših predstavitvenih sposobnostih bi si bilo komaj mogoče zamisliti, da bi si bil gospodar vesolja mogel izvoliti kakšno drugačno vlogo kakor vladarsko.

Ostalo bi še vznemirljivejše vprašanje: čemu tisti obisk iz neskončnosti? Da bi pri tem moglo iti samó za nekakšen božanski turizem, kakor pri tistih treh bogovih, ki se sprehajajo v neki Brechtovi dramí, to bi morala naša zdrava pamet izključiti. Tudi če bi bil tisti Človek-Bog netrpljiv, tudi če bi držal v pesti zemljo in žel vesoljno zmago-slavje, bi konec koncev šlo le za neko neznansko izničenje: kaj pa naj bi pomenila njemu slava, v katero bi se lahko zvrtnil ta prašek v vesolju? Za takšno neznansko izničenje bi moral biti pravzaprav prav tako neznanski razlog.

Njegovo telo bi vsekakor moralo biti izvzeto iz vsake mogočnosti in oblike trpljenja. Duša bi mu morala žareti v neskaljeni ekstazi večno Srečnega. Umreti to bitje ne bi smelo, kolikor bi sploh moglo. Smrt bi mogla samó bežati pred njim. Neumrljivim.

Potem: le kaj naj bi ta Bog na svetu počenjal?

Da bi se lotil kakšnega ročnega otepanja, to bi si komaj mogli misliti. Pa vendar — kaj neki naj bi

počenjal ta Bog, če ne bi delal? Naj bi samó vladal? Pravzaprav se samó pustil oboževati?

Denimo, da bi učil človeštvo. A kaj?

Če bi se pojavil v paleolitiku, bi bil minimum, ki bi ga po naših predstavah moral posredovati ljudem iz svoje vsevednosti, to, kako se obdelujejo žitarice. Tako bi bil vsaj pomagal tistim revežem v novo kameno dobo, v neolitik.

Minimum, ki bi ga bil moral razodeti ljudem starega veka, bi bil pouk, da je za optimalno vleko treba dati konju komat ne na vrat, kakor so takrat delali, ampak na pleča.

Ljudem srednjega veka bi bil moral povedati vsaj to, da onkraj Gibraltarja ni brezbrežno morje, ampak bogata dvojna celina...

Skratka: kako naj si zamislimo Modrost sámo, ki se sprehaja med ljudmi, pa jim ne posreduje kakega novega pojma v zvezi z obdelovanjem zemlje, idejo šivalnega stroja ali Dieslovega motorja?

Minimum vseh minimumov, ki bi ga v tem pogledu naša zdrava pamet pričakovala, je, da bi bila tista Modrost razčistila vsaj zadevo s Soncem: da se Sonce ne vrti okoli zemlje, kar je človeštvo enodušno verjelo do včeraj, ampak da je narobe res.

Bi bila naša radovednost potešena, če bi zvedeli za vse to? Žgalo bi nas še eno vprašanje, morda najbolj temeljno od vseh: kakšen naj bi bil ta neznanec kot človek?

Bolj kot njegova telesna pojava

bi nas vznemirjal njegov človeški lik.

Naj bi bil to sangvinik, kolerik, flegmatik, melanholik? Temeljni čut za mero, ki je v nas, nas navaja k sklepanju, da bi ta edinstveni primerek človeške vrste moral nekako uglasiti v sebi temeljne prvine človeškega temperamenta v nekakšno žlahtno značajsko uravnovešenost. Če bi bil res človek, bi vsekakor moral misliti, čutiti, govoriti. Kako, v kakšnem temeljnem razmerju do sveta, to nam je že težje predstavljivo. Iz istega čuta za mero izključujemo možnost neke neuravnovešenosti, ki bi ga delala na primer ali pretiranega abstraktnosti ali pretiranega čustvenika.

Da bi bil ta človek, ki bi nosil v sebi umetnika vesolja, brez čuta za lépo, to nam je nepredstavljivo.

Potem: naj bi se ta edinstveni gest med nami nagibal k družabnosti ali k samotarstvu? Neki čut nam spet pravi, da bi moral utelešati v sebi nekakšno žlahtno ravnovesje med obema osnovnima človeškima uravnanoostma, med odprtostjo akciji in med odprtostjo kontemplaciji.

Da bi bil ta človek brez socialnega čuta, tega si naša človeškost ne more misliti. A za kakšno družbeno ureditev naj bi se ogreval, tu je težko kaj prida domnevati. Človeški čut v nas pa izključuje, da bi se mogel ogrevati za zamisli, ki tirajo človeka v barbarstvo.

Naravno bi kot svoje delo moral vsekakor ljubiti. A kako naj bi na primer gledal na spolnost ali na šport?

Vprašanje vseh vprašanj: kako bi

gledal na krivico, na trpljenje, na bolezen, a še posebej na smrt?

Da zanj smrt človeka ne bi predstavljala vprašanja, tej mogočnosti se vse naše bistvo upre. Če bi obstajal kakšen razlog, da je večno Bitje postalo človek iz prijateljstva do človeka, bi to moralo biti vsekakor v zvezi s tragiko človeka, z njegovim trpljenjem in predvsem z nje-

govo smrtjo. V nasprotnem primeru bi ta obisk iz večnosti res ostal na ravni nekega božanskega izletništva: v gosteh bi imeli božanstvo z Epikurovega filozofskega Olimpa, večno Indiferenco, če že ne večni Egoizem. Saj bi takšen obisk pustil človeka tam, kjer s svojo usodo je.

(Bo še)

Ne prekinaj me, Gospod, molim!

„Oče naš, ki si v nebesih...“

„Ja?“

„Ne prekinaj me, molim.“

„Toda, saj si me vendar ogovoril!“

„Jaz sem te ogovoril? ... Eh ... ne, pravzaprav ne. Tako pač molimo: Oče naš, ki si v nebesih.“

„Glej, že spet! Saj me kličeš, da bi se začel pogovarjati z menoj. Torej, za kaj gre?“

„Posvečeno bodi tvoje ime...“

„Misliš resno?“

„Kaj naj resno mislim?“

„Če hočeš zares slaviti moje ime. Kaj pa to pomeni?“

„Pomeni... pomeni... moj Bog, ne vem, kaj pomeni. Od kod pa naj to vem?“

„Pomeni, da me hočeš častiti, da sem ti jaz edinstveno pomemben, da ti je moje ime dragoceno.“

„Aha, hm. Ja, razumem. Pridi tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji...“

„Storiš kaj za to?“

„Da bi se zgodila tvoja volja? Seveda! Redno grem k maši, prišpevam za Cerkev in za misijone.“

„Hočem več: da urediš svoje življenje, da izginejo tvoje razvade, s katerimi greš drugim na živce, da se učiš misliti s stališča drugih in za druge, da tako tudi drugi pridejo do spoznanja resnice, tudi stanodajalec in tvoj šef. Hočem, da se bolni pozdravijo, lačni preskrbijo, žalostni potolažijo in ujetniki osvobodijo; kajti vse, kar storiš tem ljudem, storiš vendar zame.“

„Zakaj pa vse to prav meni očitaš? Kaj misliš, koliko smrdljivih bogatinov čepi po cerkvah. Oglej si malo!“

„Oprosti! Mislil sem, da moliš zares za to, da bi bilo po moji volji. To se začne čisto osebno pri tistem, ki za to prosiš. Šele če hočeš isto kot jaz, si lahko poslanec mojega kraljestva.“

„Ja, to se mi počasi svetlika. Lahko zdaj molim naprej? Daj

nam danes naš vsakdanji kruh..."

„Ti si predebel, fant! In tvoja prošnja te obvezuje, da storiš nekaj za to, da bi na milijone lačnih po svetu dobilo vsakdanji kruh.“

„In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom..."

„In Janez?"

„Janez? Sedaj začni še s tem! Saj vendar veš, da me je javno osmešil, da se vsakokrat tako ošabno vede do mene, da sem besen, preden sploh pove svoje omalovažujoče pripombe. In sam se tega dobro zaveda. Ne vzame me resno kot sodelavca, po glavi mi pleše, ta presneti tip..."

„Vem, vem. In tvoja molitev?"

„Nisem tako mislil.“

„Vsaj iskren si. Pa ti je v veselje, da hodiš okrog s takšno zamerljivostjo in užaljenostjo?"

„Zbolel sem od tega.“

„Hočem te pozdraviti. Odpusti Janezu in jaz ti bom odpustil. Potem bo Janezova ošabnost in sovraštvo njegov greh in ne tvoj. Morda boš izgubil nekaj denarja; gotovo boš izgubil dobršen del umišljene podobe o sebi, toda to ti

bo prineslo mir v srce.“

„Hm. Ne vem, če se bom mogel tako premagati.“

„Pomagal ti bom pri tem.“

„In ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega..."

„Nič rajši kot to. Izogibaj se oseb in situacij, ki ti delajo skušnjave.“

„Kako to misliš?"

„Poznaš vendar svoje šibke točke. Neodgovornost, ravnanje z denarjem, spolnostjo, napadalnostjo, vzgoja. Ne daj skušnjavcu nobenih priložnosti!"

„Mislim, da je to najtežji Oče naš, kar sem jih kdaj molil. Toda prvič je bil povezan z mojim vsakdanjim življenjem.“

„Lepo. Moli mirno do konca.“

„Zakaj tvoje je kraljestvo, tvoja je oblast in slava vekomaj. Amen.“

„Veš, kaj se mi zdi čudovito? Če me začnejo ljudje, kakor ti, jemati zares, če začnejo iskreno moliti in mi nato slediti in delati tiisto, kar je moja volja; če opazijo, da njihovo delovanje za prihod mojega kraljestva osrečuje navsezadnje nje same.“

Clyde Lee Herring

Želje glede Slovenije

ŽELIM, DA BI MNOŽIČNA OBČILA V MATIČNI DOMOVINI NEPRISTRANSKO PISALA O VSEH SLOVENCIH.

Utemeljitev:

● Vsi štirje krogi Slovencev sestavljajo naš narod: matični, zamajski, zdomski, izseljenski. Če kdo odklanja sedanji režim v domovini, ni zato nič manj Slovenec kot tisti, ki ta režim podpira.

● Dejstvo je, da omenjenih Slovencev v matičnih množičnih občinah sploh ni, ali pa so samo takrat, kadar so predmet kakšnega režimskega napada.

● Zakaj tako? Menda bi bil že čas, da bi slovenska matična množična občila o vseh Slovencih nepristransko poročala. To je zahteva 20. stoletja. Tako ravnajo vse pravične družbe.

ŽELIM, DA BI PO ŠOLAH V MATIČNI SLOVENIJI PRENEHALI Z ATEIZACIJO.

Utemeljitev:

● Ena neodtujljivih človekovih pravic je pravica do svobodnega izpovedovanja vere. Tako je zapisano v Deklaraciji OZN, ki jo je med drugimi podpisala tudi Jugoslavija.

● V jugoslovanski ustavi je verska svoboda zagotovljena.

● V novi Jugoslaviji se neprestano — zadnji čas celo v povečani meri — dogaja, da po šolah na-

črtno vsiljujejo marksizem tudi otrokom vernih staršev.

● To je velika krivica!

ŽELIM, DA BI DANAŠNJI OBLASTNIKI V DOMOVINI POVEDALI, KDAJ BODO RAZPISALI SVOBODNE VOLITVE.

Utemeljitev:

● Po mnenju vseh naprednih ljudi je edino volja nekega naroda tista, ki določa zase družbeno ureditev in svoje oblastnike.

● Tako so svobodne volitve neodsvojljiva pravica vsakega naroda.

● To potrjuje tudi Deklaracija Organizacije združenih narodov (1948), ki jo je podpisala tudi SR Jugoslavija.

● V vseh 37 letih po koncu vojne še ni bilo v Jugoslaviji svobodnih volitev. Zakaj ravnajo oblastniki proti svojemu podpisu?

ŽELIM, DA BI NAS ZDOMCE NEHALI ZASLIŠEVATI, KADAR PRIHAJAMO DOMOV NA OBISK, ČE HODIMO V TUJINI K SLOVENSKI MAŠI.

Utemeljitev:

● Versko in cerkveno življenje je ena neodtujljivih pravic slehernega človeka, v katero se nima nihče pravice vtikati. Po demokratskih deželah tega tudi nihče ne počenja.

● Taka zasliševanja imajo čisto jasen namen, nas zdomce oddaljiti

od naših duhovnikov v tujini. Le kdo si to želi in zakaj, ko so ravno oni naša največja opora tu zunaj? A pri plašnejših in upogljivejših zdomcih žanjejo uspeh.

● Pri ljudeh s hrbtenico imajo ravno nasproten učinek, zlasti še, če človek spregleda metode zasliševanja. Najprej hoče zasliševalec ujeti svojo žrtev v nekem „grehu“; potem hoče izvleči iz nje kar največ mogoče; končno jo povabi na sodelovanje z njimi (špijoniranje in toženje rojakov notranji upravi).

ŽELIM, DA BI BILA CERKEV V NAŠI MATIČNI DOMOVINI PRISOTNA TUDI NA TELEVIZIJI, V RADIU IN DNEVNEM ČASOPISJU.

Utemeljitev:

● V vseh demokratičnih deželah na svetu je ta pravica vernih sama po sebi umevna, tako da bi bilo vsako dokazovanje le-te naravnost smešno.

● Ali se režim boji spustiti iz rok monopol nad javnim mnenjem? Kje je potem v jugoslovanski ustavi zagotovljena pravica do svobodnega mišljenja, ki vključuje kajpada tudi pravico, to mišljenje z vsemi sredstvi širiti?

● Vsekakor je današnja odsotnost Cerkve v množičnih občilih krivica nasproti več kot 80% deklariranim slovenskim katoličanom.

ŽELIM, DA BI VNDARLE BILI ŽE PRIZNANI GROBOVI VSEH, KI SO UMRILI MED STALINISTIČNO REVOLUCIJO V

SLOVENIJI, TUDI NJENIH NASPROTNIKOV. 37 LET PO KONCU VOJNE BI BIL ŽE ČAS.

Utemeljitev:

● Splošno prepričanje ljudi je, da naj bo edino čustvo kuturnega človeka do mrtvih — spoštovanje. Grki so to misel izrazili v nesmrtni Sofoklovi dramski upesnitvi — Antigoni: Antigona je kljub Kreontovi prepovedi pokopala truplo brata Polinejka. Rimljani so isto misel izrazili z rekom: „O mrtvih naj se govori samo dobro“ (Hiloln). Celó španski nedemokrat Franco je dal zgraditi skupen grob za vse, ki so padli v tamkajšnji revoluciji.

● Sistemi, ki ne spoštujejo teh splošno sprejetih pravil vsega človeštva, dajejo o samih sebi izredno čudno spričevalo.

● Leta 1948 se je s prelomom z Moskvo jugoslovanski režim sam oddaljil od stalinizma: le kaj tako groznega so zagrešili tisti, ki so se od njega oddaljili že leta 1941, da ne smejo imeti priznanih niti grobov.

ŽELIM, DA BI BIL V SLOVENIJI BOŽIČ DRŽAVNO PRIZNAN PRAZNIK, TO JE NEDELOVNI DAN.

Utemeljitev:

● To si želi večina naroda, ker je božič pač eden največjih krščanskih praznikov. Ali ima oblast sploh pravico narodu kratiti, kar si ta želi? Saj je njena dolžnost uresničevati večinsko voljo naroda.

● Med revolucijo je KP obljubljala kristjanom za po vojni spoš-

tovanje njihovih pravic. Neovirano obhajanje božiča je brez dvoma ena takih pravic.

● Božič je uradno priznan praznik celó v večini vzhodnoevropskih držav, ki so sicer v uveljavljanju

svoje nedemokratske družbene ureditve veliko bolj ozke kot Jugoslavija. S tem, da je božič v Jugoslaviji delovni dan, si dela režim sam sebi medvedjo uslugo. („Naša luč“.)

KAJ JE PRINESLA SLOVENCEM „SVOBODA“?

Maja 1945 se je končala vojna. V Sloveniji je vzela oblast v roke KP. Od tedaj je že 37 let, torej doba, ko se že morajo videti sadovi nove družbene ureditve. Kakšni so:

Duhovni: Slovenska kultura se kljub vsem krčem kar ne more izviti iz svoje nebogljenosti. Če pa tu in tam zacvete kaj lepega, tisto gotovo ni navdihnjeno od uradne ideologije. Saj je razumljivo: kako naj iz materializma, ki je idejna osnova marksizma, poženejo cvetovi duha? (Da ob tem ne govorimo kot vrhu vsega duhovnega o verskem svetu, ki ga „novi razred“, sicer v rokavica, a istočasno načrtno in dosledno odpravlja!)

Nravni: Iskrenost, resnicoljubnost, poštenost, delavnost, odgovornost, plemenitost, čisto veselje. No, bolj malo je vsega tega, to odkrivamo na vsak korak, celó v poluradnih sporočilih. Sicer pa: kjer je nagib za pravnost le „boljši jutri“, in to predvsem ekonomski, je čiste npravi na dan težko priklicati.

Narodni: Stalno je slišati pritožbe, da je po slovenskih mestih slišati le južne jezike. No, to je bilo celó načrtovano, če verjamemo Kardeljevim obljubam izpred vojne: „Kakor je narod nastal na osnovi specifične družbene delitve dela epohe kapitalizma, tako bo kot določena zgodovinska družbena kategorija z nastankom novih oblik in obsegov družbene delitve dela, ki jo bo prinesel socialistični oziroma komunistični družbeni red, tudi postopno izginil z zgodovinske pozornice.“

Družbeno: Po prepričanju vsega kulturnega sveta je edina, človeka 20. stoletja vredna, družbena ureditev večstrankarski sistem. To zato, ker na eni strani spoštuje mnenje vseh članov družbe, na drugi je pa prav zato poročstvo spontanega, svobodnega razvoja. Slovenija že 37 let takšne ureditve ne pozna. S tem je oropana sadov takšne ureditve...

Z eno besedo: Kaj je povojni marksizem Sloveniji prinesel? Kdo nam je tega „poklonil“? In čemu le? („Naša luč“)

Nihče pa, ki ni izkusil, ne verjame, da s komunizmom ni debate.

Škof dr. Gregorij Rožman

Človek in kristjan v današnji družbi in Cerkvi

VPRAŠANJA, KI SO PRED NAMI

Odnos človeka do Boga v industrijskotehnični kulturi

Odnos človeka do Boga, kakor ga narekuje industrijsko-tehnična kultura, ni nič manj svetopisemski, kakor je bil njegov odnos v agrarni kulturi. Že na prvih straneh sv. pisma je namreč rečeno, da je Bog naročil človeku, naj si podvrže zemljo in ji gospoduje (prim. 1 Mojz 1, 28). Njegova bogopodobnost se kaže tudi v tem. Takšen odnos do Boga je hkrati znamenje človekove zrelosti, saj pomeni premišljeno, svobodno, odgovorno in ustvarjalno življenje in delo. Zato si bo morala Cerkev na Slovenskem prizadevati, da bo s svojim oznanjevanjem slovenskemu človeku našega časa spregovorila o Bogu in človeku tako, kakor to zahteva miselnost industrijsko-tehnične kulture. Seveda pa bo morala razmisliti tudi o tem, kako bi ustrezno tej kulturi oblikovala bogoslužne prostore in sploh bogoslužje. Nekateri simboli, ki so v agrarni kulturi človeku veliko povedali, so danes lahko popolnoma brez pomena. Naposled si moramo prizadevati, da bomo uporabljali raznovrstne pridobitve teh-

nike, ki bi mogle narediti pastoralno delo uspešnejše.

Pristna krščanska duhovnost in sproščeno krščansko življenje

Vse pastoralno delo moramo oblikovati tako, da bo poudarek predvsem na vsebini, ki bo človeka uvažala v pristno krščansko duhovnost, sproščeno krščansko življenje, kakor ga je s svojim življenjem in besedo oznanjal Kristus. Takšna duhovnost bo človeku porabniške družbe lahko nudila tisto, kar zamen išče v stvareh, ki mu jih vsiljujeta moda in reklama, česar ne more najti v materialnih dobrinah. Hkrati pa bo odgovorila na vprašanje tistih, ki zavračajo porabništvo in se zatekajo k rešitvam, ki so v resnici poguba (mamila), ker pač ne morejo najti ali dati smisla svojemu življenju. Kolikor se med mladimi danes tudi pri nas pojavlja želja po duhovnem življenju, je tem pomembnejše, da ne prezremo te svoje naloge. Seveda pa to ne pomeni bega pred nalogami, ki jih ima veren človek pri zidanju novega sveta. Nasprotno, pristna krščanska duhovnost mora človeka usposabljaati za reševanje teh nalog in mu pomagati, da bo mogel do-

življati Boga tudi sredi vsakdanjega dela.

Osebnostna vera in občestveno duhovno življenje

Tako smo se že nehoti dotaknili osebne vernosti, ki bi morala biti cilj vsega oznanjevanja in pastoralnega dela nasploh. Samo osebna vera, ki pomeni isto kakor biti „novi človek“, bo mogla kristjana danes zavarovati pred nevero in ga usposobiti za pričevanje za Kristusa, usposobiti za to, da bo mogel biti povsod kakor „sol zemlje“. Res pa je, da nihče ne more biti veren samo kot posameznik, zato mu je skupnost vernih nujno potrebna. Treba bo torej misliti na podporo, ki jo mora Cerkev nuditi temeljnim občestvom, in na spodbudo za ustanavljanje takšnih občestev, ki bo v njih lahko vernik zaživel kot oseba, doživeljal božjo bližino, živel občestveno duhovno življenje, ki ne bo izključevalo osebne duhovnosti. In sploh moramo poiskati vse mogoče načine, kako bi kljub težavam čim bolj pritegnili laike k sodelovanju pri poslanstvu Cerkve k odgovornemu delu za svet v duhu evangelija.

Pravilen odnos do sekularizacije

Sekularizacija nas sama po sebi ne sme motiti, saj je tudi drugi vatikanski koncil poudaril avtonomijo zemeljskih resničnosti (prim. CS 36). Prav od našega pravilnega odnosa do sekularizacije in pristnega krščanskega pogleda na svet

in življenje, od pravilnega prikazovanja Boga in človeka v luči evangelija bo v precejšnji meri odvisno, ali bo sekularizacija ostala v upravičenih mejah ali pa bo šla v sekularizem. Glede tega nam morajo biti vedno pred očmi besede drugega vatikanskega cerkvenega zbora o odgovornosti vernih za širjenje ateizma (prim. CS 19, 3). Boga ne smemo nikdar prikazovati kot nekoga, ki je človeku nevoščljiv njegove ustvarjalnosti, temveč nasprotno, kot tistega, ki od človeka pričakuje, da si tudi sam pomaga, da tudi sam išče odgovore na vprašanja, ki se mu zastavljajo, ki človeka spodbuja k ustvarjalnosti. Bog nikakor ni človekov tekmeč, Bog je tudi, kar se tiče njegovega ustvarjalnega dela, njegov odrešenik. Bog mora biti navzoč v človekovem življenju predvsem „v duhu in resnici“, ne pa toliko v besedah.

Splošne smernice za reševanje zemeljskih nalog

Priznati moramo, da krščanstvo ne daje nobenih izdelanih vzorcev za reševanje zemeljskih nalog in za ureditev sveta. Krščanstvo samo odpira obzorja, ki osvetljujejo takšne rešitve, ki dajejo pobude zanje in ne pustijo, da bi tisto, kar je lahko le relativno, veljalo za absolutno. Krščanstvo nakazuje neke splošne smernice, ki bi se jih naj človek držal pri iskanju omenjenih rešitev, a te smernice se naposled kar najbolj ujemajo s človekovo naravo. Krščanstvo budi v človeku

upanje, ki presega vse njegove zemeljske upe in jih privzema, tako da se nikdar ne preda obupu, temveč si zavzeto prizadeva za vedno popolnejše rešitve, ki so v zvezi z zemeljskimi resničnostmi. Zato pa Cerkev ne sme zavračati pluralizma pogledov in modelov, ki se tičejo urejanja zemeljskih resničnosti. Božji Duh tudi v tem pogledu deli različne darove in deluje na različne načine. Seveda pa moramo vedno znati razlikovati med pluralizmom in popolnim relativizmom.

Grajenje pravične družbe

Prve krščanske občine so bile urejene tako, da jim je bilo „vse skupno“ (prim. Apd 4, 32). Predvsem pa so prvi kristjani skrbeli, da ni bilo „nobenega ubogega med njimi“ (prim. Apd. 4, 34). Zato mora tudi Cerkev na Slovenskem sodelovati pri graditvi pravično in socialno urejene človeške družbe v duhu evangelija. Prav tako pa je njena dolžnost, da jasno poudari socialno razsežnost krščanstva in v tem duhu oblikuje krščanskega človeka.

Prizadevati si moramo, da odvrnemo od sebe vsak sum, da bi religija bila „opij ljudstva“. Biti moramo zavzeti za takšno ureditev sveta, ki bo čim bolj ustrezala evangeljskim idealom pravičnosti, ljubezni, svobode in miru. Pričakovanje absolutne prihodnosti nas ne sme odvracati od vneine in dela za lepšo prihodnost človeštva v življenju na zemlji, temveč nas mora naravnost spodbujati k tak-

šnemu delu (prim. CS 39, 2). Vendar pa vemo, da smisel vernosti ni samo v družbeni koristnosti.

Zavzetost za človeka

Tudi v središču krščanskega oznanila mora biti človek, čeprav je to človek, ki „neskončno sebe presega“, ki je bil v najpopolnejši meri uresničen v Kristusu in bo nekoč našel svojo polnost v Bogu, kamor je usmerjen, in ne samo človek zemeljske razsežnosti. Krščanski humanizem včlenjuje vsa pristna humanistična prizadevanja in jim daje resnično veljavo, zato si skupno z njimi prizadeva za vsestranski razvoj človeka in človeštva. Zavzetost za človeka nikakor ne izključuje usmerjenosti k Bogu.

Človek — individualno in družbeno bitje

Krščanski pogled na človeka včlenjuje hkrati tudi njegovo individualnost in družbenost, saj sta obe razsežnosti človeške biti sestavna dela osebe. Razen tega je Kristus s svojim življenjem in naukom poudaril obe razsežnosti. Nedvomno pa je posebnost krščanstva prav v nauku o krščanski ljubezni, ki pove, da se človek kot posameznik lahko v polni meri uresniči samo v dejavni ljubezni do sočloveka in da je ljubezen do človeka tudi merilo njegove ljubezni do Boga.

Odvisnost od razmer

Končno ne smemo pozabiti pravilno osvetliti tudi človekove od-

visnosti od gospodarskih in družbenih razmer, kadar govorimo o uresničevanju krščanskih idealov v človekovem življenju. Če bomo namreč te dejavnike pravilno osvetlili, bomo spoznali, da nam krščanska ljubezen do sočloveka tudi v tem pogledu nalaga dolžnost za izgradnjo novega sveta in odstranitev vsega, kar zavira njegov razvoj.

Duh bratstva in služenja v Cerkvi

Nedvomno pa se bo Cerkev na Slovenskem morala prenoviti tudi glede svojih struktur in ureditve, tako da bo v njej čim bolj zavladal duh bratstva in služenja, če bo hotela biti prepričljiva v današnjih razmerah. V nasprotnem primeru bo večkrat prav oblika tista, ki bodo zaradi nje ljudje odklanjali vsebino. Duh soodgovornosti bo moral tudi v Cerkvi priti do veljave, in sicer tako, da bo lahko izziv tudi za ljudi zunaj Cerkve. Institucionalno uboga bo morala postati, da bodo vse njene ustanove primerne za njeno službo in poslanstvo in temu podrejene (primerjaj Mr 2, 27). Ne bo se smela zanašati toliko na svoje ustanove in zunanjo moč, kakor veliko bolj na osebno prepričanje vernikov in svojo moralno moč, ki jo bo predstavljala kot skupnost.

Zavzetost za dialog

Vse to ne pomeni nič drugega kakor odločen poudarek na dialogu

v najširšem pomenu, ki se mora zanj zavzeti Cerkev na Slovenskem, da bo lahko „zakrament ali znamenje in orodje za notranjo zvezo z Bogom in za edinost človeškega rodu“ (C 1), vseh ljudi v Sloveniji še posebej. Najbrž bo samo po tej poti lahko reševala vprašanja, ki jih zastavlja sekularizacija vsega javnega življenja, katera zajema tudi verne ljudi; sekularizacija daje pečat vsem vzgojnim ustanovam zunaj Cerkve, čeprav jih obiskujejo verni in neverujoči. Kakor si Cerkev ne more lastiti monopola pri urejanju zasebnega in družbenega življenja, tako si ga ne more lastiti nobena svetna družba. A brez dialoga v polnem pomenu besede ni mogoče doseči takšne drže, ne v Cerkvi in ne zunaj nje. Zato mora Cerkev tvegati dialog in si prizadevati zanj.

Nedvomno se bo morala Cerkev na Slovenskem še bolj zavzeti za ekumenizem, ki ji je potreben tako za prepričljivost kakor za učinkovitost njenega poslanstva.

Čim bolj evangelijska

Cerkev mora postati čim bolj evangelijska. To je seveda velika zahteva in cilj, ki ga ni nikdar mogoče v celoti doseči. A prav zato si moramo nenehno prizadevati za evangelijsko podobo Cerkve, čeprav se nam bo morda kdaj zdelo, da ima zato Cerkev manj družbene veljave. „Moč se v slabosti spopolnjuje“ (2 Kor 12, 9).

(Pokoncilska prenova)

Naši ostareli bratje

Nate sem se oziral od rojstva, od naročja moje matere si bil moj varuh; ne zavrzi me na stare dni, ko mi pešajo moči, me ne zapusti! (Ps 11, 6, 9)

Kol'kor kapljic, tol'ko let!

Vsi si med seboj želimo dolgo življenje, to že otroku ob zibelki, posebej pa je ta želja spremljevalka naših godovnih in podobnih voščil odraslim. Kol'kor kapljic, tol'ko let — ta želja je izražena najbolj simbolično ob napitnici s polnim kozarcem. Drug drugemu želimo dolgo življenje in s tem tudi starost. Kdaj pomislimo na to? Nekateri se namreč starosti in njenih naravnih posledic bojijo ter jo pričakujejo z bojaznijo. Mladi, ki srečujejo ostarele in imajo odnose z ostarelimi, starost dostikrat zasmehujejo in zaničujejo ter se nočejo zavedati, da gredo isto življenjsko pot, če jim Bog nakloni tudi to dobo življenja.

Kaj je starost? Preprosto povedano je s časovnim razdobjem izražena dolžina življenja, je torej del življenja in s tem nujna posledica življenja. V demografiji jo imenujejo tretje dobo, navadno zadnjo na zemskem potovanju v človeštvu nepoznano večnost. Če je del življenja, je torej isto kot življenje, je življene v polnem pomenu, a različno od

mladosti in srednjih let. Enako kot življenje je starost še posebej božji dar, izraz posebne božje naklonjenosti, ljubezni in varstva.

Težje kot povedati, kaj je starost, je povedati, kdaj je človek star oziroma kdaj postane star. Kdaj torej nastopi tretje obdobje človekovega življenja? Demografske statistike, ki seštevajo število prebivalstva po starostnih skupinah in ugotavljajo njega starostno strukturo, postavljajo v naši dobi trditev, da se starostna doba začne po izpolnjenem 65. letu. Pripomniti pa moramo takoj, da ta meja ni nekaj stalnega in točnega, ampak je gibljiva, odvisna od življenjskih pogojev osebe in okolja. Pri družbeno in gospodarsko razvitih narodih je ta meja veliko višja kot pri kulturno in gospodarsko nerazvitih. Sicer je to vse preveč posplošeno, najboljša priča in dokaz je vsaka posamezna oseba. Kot smo si ljudje različni, a kljub temu podobni, je tudi nastop in doba starosti pri vsakem različna, a podobna.

Splošni znaki starosti so poje-manje telesnih in duhovnih moči. To pa ne nastopi vedno istočasno. So primeri, ko so pri telesnem pojemanju na višku duhovne moči, ali pa obratno. Gotovo pa še ni znak starosti še tako velika pleša ali sivi lasje pri odraslem človeku. Pred telesno prožnostjo in estetiko je vedno duševna svežina in prožnost. Če to u-

poštevamo, imamo mladeniče še pri sedemdesetih in več letih ter starce že pri tridesetih ali petdesetih letih.

Nastop starosti je odvisen tudi od vsakega posameznika, ko pride v leta. V nekem pogledu vsak sam odloča, kdaj bo star. Če se na primer odpove vsakemu delu in aktivnosti po upokojitvi in se hoče samo vedriti, potem imamo starca že pred 65. leti, če pa ima voljo za delo in udejstvovanje, je ta številka pomaknjena veliko naprej.

Starost — družbeni problem naše dobe

Kot že rečeno, splošni življenjski pogoji v razvitih družbah omogočajo vedno večjemu številu prebivalstva daljšo življenjsko dobo. K temu veliko prispeva napredek medicine, tehnike, znanosti, osebne in stanovanjske higijene ter prehrana. Medicina in druge vede se trudijo, kako podaljšati človekovo življenje. To naj bi bilo čim daljše, človek bi naj bil že na zemlji „večen“, kot si želijo vsi, ki ne verujejo v posmrtnost.

Podaljšanje človekove življenjske dobe je tudi eden izmed dejavnikov pri naraščanju prebivalstva. Kljub vedno nižjemu številu rojstev imamo tudi manjše število smrtnih primerov in tako je naravni prirastek predvsem v deželah v razvoju tretjega sveta velik.

Ker si vsi, ki živijo, želijo dol-

go življenje, bi se naj omejil naravni prirastek prebivalstva s kontrolo rojstev, v praksi s splavi, umori nerojenih. Da bi vsi, ki so že vpisani v rojstne knjige, stvarno dobro živeli, naj umrejo nerojeni, kar postavi na glavo vso lestvico vrednot, humanizem in človekove pravice, ki se v naši dobi toliko poudarjajo.

Kljub umorom še nerojenih, da bi živeči boljše živeli, tudi ostareli večkrat ne živijo svoje zadnje obdobje življenja v miru, spoštovanju in ljubezni. V mladosti so si ustvarili družino, vzgojili in izobrazili otroke, ko so pa ti odrasli in se postavili „na lastne noge“, so jim njihovi ostareli starši odveč. Tako so vedno redkejša družine, v katerih živijo harmonično dve ali tri generacije. Sodobne mlade družine se ne branijo samo otrok, ampak tudi svojih ostarelih staršev. So primeri, da se mladi sploh ne trudijo za zgraditev lastnega stanovanja, ampak se polastijo hiše staršev, a te pošljejo v dom za ostarele, kjer večkrat osamljeni in zapuščeni čakajo, da za vedno zatisnejo oči. Vendar se tako postopanje potem rado maščuje, ker še vedno velja slovenski rek: ti svojega očeta vržeš na prag, tvoji bodo tebe čez prag. Spoštovanje četrte božje zapovedi je pri mladih v naših dneh v resni krizi.

Tudi izven doma v družbenem življenju je spoštovanje že odraslih, posebej še ostarelih, pogosto pozabljeno. Približno pred dvajsetimi leti je začelo prevlado-

vati mnenje, da morajo ključne položaje v zasebnih in javnih ustanovah prevzeti mladi. Na vodilna mesta so prišli mladi z novimi idejami, a brez izkušenj in življenjske modrosti. To je privedlo do različnih zapletljivosti in tudi sedanjo splošno svetovno gospodarsko krizo in nered je v veliki meri pripisati temu postopanju.

Pretirana promocija in poveljevanje mladim je dobilo ugodna tla tudi v verskih kongregacijah in drugih ustanovah. Vodilna mesta so zasedli mladi, ki bi naj prinesli novo življenje in razmah. Pozneje se je pokazalo, da mlade kuštrave in dolgolase glase niso bile toliko zmožne kot sive. Ponekod so bile posledice težke, redovne skupnosti so prišle v krizo, sledil je odpad mnogih, prišlo je do pomanjkanja novih poklicev, poplitvenje notranjega redovnega življenja. Pokoncilsko obnovo so napačno razumeli in vsled tega tudi napačno aplicirali. Redke so bile izjeme.

Poveljevanje mladim in na široko odprta vrata na vodilna mesta v družbenem in gospodarskem življenju je prestopilo tudi prag družinskih domov. Posledice so zapostavljanje ostarelih, odhodi v domove za ostarele, ki so v mnogih primerih postali dober trgovski posel in izkoriščanje varovancev. Prišlo je tako daleč, da je ponekod morala nastopiti pristojna oblast.

Sedanji pogled na ostarele je pogled na človeštvo v krizi. Po-

sledice so težke, ker se življenje postopoma, a brez presledka preobrača v nered. Družba bo urejena in uspešna v svojih prizadevanjih in imela blagoslov, če bodo mladi znali spoštovati svoje starše, odrasle in ostarele. Njim so dolžni zahvalo za vse, kar so, kar imajo dobrega. Mladi imajo nove ideje in nove poglede, kar je prav, a v večini primerov neurejene in brez izkušenj, zato potrebujejo izkušnje in življenjsko modrost odraslih in ostarelih.

Potrebno je sodelovanje med življenjskimi izkušnjami ostarelih in nemirnostjo ter ambicioznostjo in tudi revolucionarnostjo mladim. Ponekod to že poskušajo uresničiti v praksi. Ustanavljajo se univerze za ostarele. Na teh, kjer ni izpitov, se ostareli seznanjajo z idejami in znanostjo, ki jo sodobna univerza posreduje mladim. Ostareli te presodijo s stališča svojih življenjskih izkušenj in svoje zaključke na posebnih seminarjih posredujejo mladim. Tako se v domovih znanosti srečujejo mladost in starost, ukaželjnost z življenjskimi izkušnjami in mladostjo.

Iz teh prvih poskusov, ki so zelo pozitivni, vstaja nova osebnost ostarelega človeka na mesto večkratne dosedanje resignacije in brezdelja. To tudi potrjuje, da ima vsaka doba v človekovem življenju svojo funkcijo in poslanstvo v družinskem ter družbenem življenju.

Avgust Horvat

PREHOD IZ NATURALNEGA V BLAGOVNO-DENARNO GOSPODARSTVO

V zgodnjem fevdalizmu (od 5. do srede 11. stol.) je predstavljala glavni vir preživljanja zemlja.

Obrt je bila kot domača hišna obrt le stranska veja kmetijstva.

Proizvodnja je bila pretežno usmerjena na lastno porabo; to je bistvena značilnost tedanjega naturalnega gospodarstva. Podložniki so zase in za svoje gospodarje izdelovali vse potrebno od prehrane do orodij in oblačil. Ljudje so mogli proizvajati skoraj le sproti za svoje potrebe, ker je bila proizvodnja tehnično na sorazmerno nizki stopnji. Zato je bilo tudi povpraševanje po raznovrstnih predmetih majhno, zamenjava dobrin ali trgovina pa le obdobja in na določenih krajih, kjer so bili sejmi ali podeželska tržišča. Uvažali pa so samo tiste stvari, ki so jih pridobivali le v redkih pokrajinah, na primer sol, železo. Ker so preproste potrebščine izdelovali podložniki, so poklicni rokodelci opravljali le malo obrti.

Za najstarejšega poklicnega obrtnika velja kovač; ta je lepše orožje krasil z zlatom in izdeloval za prodajo. Poklicnih obrtnikov je bilo zelo malo in potovali so iz kraja v kraj. Ravno tako so tudi maloštevilni poklicni trgovci razvažali luksuzno blago (orientalsko svilo iz Azije in druge dragocenosti) od enega zemljiškega gospodstva do drugega, od sejma do sejma. Potujoči trgovci so bili večinoma tujci,

predvsem Arabci, Židje in Armeni.

Od 11. stoletja naprej so postajali obrtniki in trgovci vse bolj številni in neizogibni za življenje družbe. Trgovina se je večala in rasel je pomen rokodelcev. Izdelava kovin, tkanin in drugih predmetov se je sčasoma tako izpopolnila, da jih niso več mogli izdelovati kmetje sami. Vedno bolj številni ljudje so odhajali iz domače kmetije in se začeli ukvarjati izključno z obrtjo: postali so kovači, tkalci in podobno. Zaradi vse večjega povpraševanja po luksuznih in obrtnih izdelkih so se posebej izučeni obrtniki in poklicni trgovci za stalno naselili. Naselbine so postavljali v krajih, kjer so se pogosto zbirali ljudje in je bilo lahko najti kupce. Naseljevali so se ob gradovih, v starih antičnih naselbinah, kjer so bila dotlej upravna središča zemljiških gospodstev, ob križiščih cest, ob prehodih čez reke, pri cerkvah in ob pristaniščih. Te naselbine so imenovali mesta, njih prebivalce pa meščane (burgenses). Za njihove izdelke so kmetje dajali hrano in obrtnikom potrebne surovine. Tako se je začela vse bolj uveljavljati družbena delitev dela: dežela se je posvečala poljedelstvu, mesta pa obrti in trgovini. Oblikovala so se gospodarska središča pokrajin — srednjeveška mesta, naselbine obrtnikov in trgovcev. (Po Inzkovi 'Zgodovini Slovencev')

AVTOMOBIL

Acelerador = pospešnik, pospeševalnik, akcelerator, pedal za plin; **alternador** = alternator; **amortiguador** = blažilnik, blažilec, amortizer, dušilnik, **arrancador** = zaganjalnik, starter; **arrancar** = pogonati, poganjati; **arranque** = pogon; **balanceo de ruedas** = uravnoteženje koles; **batería** — akumulátor; **baúl** = prtljažnik; **bocina** = troblja, trobka, hupa; **tocar la bocina** = (za)trobiti, (za)hupati; **bujía** (de encendido) = (vžigalna) sveča (svečka); **bomba de agua** = vodna črpalka; **caja de velocidades** = menjalnik; **cámara** = zračnica; **cambio** = prestava, brzina (žargonski izraz); **hacer cambios** = pretikati prestave; **caño de escape** = izpuščna cev, izpuh; **capot** = pokrov, havba (žarg.); **carburador** = vplinjač (do izida SP 62 smo pisali vplinjač), karburator; **cargador de baterías** = polnilnik (polnilec) akumulatorjev; **carrocería** = karoserija; **carter** = karter; **cilindro** = valj, cilindar; **cinturón de seguridad** = varnostni pas; **cric, gato** = dvigalka; **colector** = koléktor; **chasis** = šasija; **desgaste** = obraba, izraba; **eje** = os, prema; **embrague** = sklopka; **encendedor** = vžigalnik; **encendido** = vžig; **encender** = vžgati, vžigati; **escobillas** = metlice (žargon); **espejo retrovisor** = vzratno (= nazajšnje) ogledalo; **faro** = žaromet; **filtro** = filter, čistilnik; **freno** = zavora; **freno de mano**

ročna zavora; **frenar** = zavreti, zavirati; **guardabarros** = blatnik; **gomero** = vulkanizer; **gomería** = vulkanizerska delavnica; **haz de luz** = snop luči; **interruptor** = prekinj(ev)alnik, prekinjevalec; **limpiaparabrisas** = brisalec (brisalci), brisalnik, otiralnik, otiral-ka; **lucés delanteras** = prednje luči; **luz de giro** = smerna luč, smerna utripalka; **luz de freno** = zavorna luč; **llanta** = platišče; **marcha atrás** = vzratna vožnja; **motor de combustión interna** = motor z notranjim zgorevanjem; **nafta** = bencin; **neumático** = plašč, guma, pnevmatika; **palanca** = ročica; **parabrisas** = vetrobransko steklo, vetrobran; **pedal** = pedal; **pistón** = bat; **radiador** = radiator; **rectificación del motor** = previjanje motorja; **resorte** = vzmet; **rodamiento, rulemán** = kroglični ležaj; **rueda de auxilio** = rezervno (= nadomestno) kolo; **silenciador** = glušnik, glušilec, dušilnik, dušilec; **suspensión** = vzmetí; **tablero** = armaturna plošča; **tanque** = tank; **llenar el tanque** = (na)tankati; **válvula** = zaklopka, ventil; **vehículo** = vozilo; **velocidad** = hitrost, brzina; **velocímetro** = brzinomer, merilnik (merilec) hitrosti; **ventilador** = ventilator, zračnik; **volante** = krmilo, volán.

Tu navedene slovenske in tuje besede so v glavnem vzete iz Splošnega tehničnega slovarja, Slovarja slovenskega knjižnega jezika in Knjige za vsak dom. V nekaterih primerih so med slovarjema manj-

še razlike. STS se omejuje na povsem strokovne izraze, medtem ko SSKJ vsebuje tudi ljudske besede, tudi precej takšnih, ki jih SP 62 prepoveduje. Včasih pa te neskladnosti lahko pomenijo, da strokovni izraz še ni povsem ustaljen.

Tako imamo za limpiaparabrisas kar 4 besede. STS navaja kot pravilni le otiralko in otiralnik. SSKJ pa brisalec (brisalci). Brisalnika in otiralnika SSKJ sploh nima, za otiralko pa pravi, da se redko rabi (v knjigah) v pomenu brisača. Podobno velja za besede na —nik: blažilnik, čistilnik, dušilnik, gluš-

nik, merilnik, sesalnik ipd. To so pravi strokovni izrazi. V rabi pa so tudi oblike na —alec, —ilec (teh STS ne navaja, pač pa SSKJ). Te besede (blažilec, dušilec, glušilec, merilec, sesalec) pomenijo v prvi vrsti delujočo osebo, potem pa je pomen prešel tudi na stvar, aparat. V STS tudi ni žargonskih besed, kot napr. havba, metlice, dolge in kratke luči, brzina (=prestava). Stopluč (= zavorna luč) in žmigavec (= utripalka; beseda je srbska) pa sta omenjeni le kot napačni.

Simon Rajer

v družini

ŠOLA SKUPNEGA ŽIVLJENJA

Kaj je eros?

Ljubezen med možem in ženo je kot dejanje in resničnost najvišjega oblika človeške ljubezni. Primerjati je ne moremo ne z ljubeznijo med sorodniki ne z ljubeznijo med prijatelji. Od vseh drugih ljubezni jo loči in dviga posebna vrednota, ki ji na kratko rečemo „eros“. Ta napolnjuje, bo-

gati in razširja človeško ljubezen vse do izjemnih razsežnosti tako, da moramo govoriti ob ljubezni med možem in ženo vsaj o treh razsežnostih: telesni, duševni in duhovni.

„Eros“ se v telesnem smislu in razsežnosti izraža kot prvobitno veselje, ki ga imata drug z drugim mož in žena. Nimamo v mis-

lih samo posebnega spolnega užitka, ki se sprošča po posebnih organih, tudi ne tiste radosti, ki se sproži v tako imenovanih erogenih področjih človekovega telesa, temveč na tisto občo radost, ki človeka objame in prešine ob zavesti, da je ob njem zakonski tovariš.

Tudi telesna ljubezen je dar

Nikoli ne smemo pozabiti, da je takšna ljubezen dar, ki ga Bog daje človeku. Kolikokrat je bilo mogoče slišati misli in mnenja, ki jih nikakor ni mogoče spraviti v sklad s tem spoznanjem. „Telesno ljubezen“ so razglašali za nekaj grdega, nedostojnega, četudi potrebnega. Spolno združenje je bilo v zakonu sicer potrebno, a samo potrebno, ne pa tudi užitje tistega vrha medsebojne ljubezni, iz katerega zakonca dneve in dneve svojo srečo izžarevata na vso svojo okolico. V spolnem združenju je lahko prihajalo celo do orgazma, toda ta ni obeh zakoncev

navdal s srečo, temveč je bil samo trenutna pijanost, katere sta se oba sramovala. In vendar sta resnica in bistvo telesne ljubezni čisto drugačna. Telesna, po erosu oplemenitena ljubezen ima tudi globok pomen v času. Samo telesno doživetje užitka je sicer kratko in minljivo, po zaslugi erosa pa v telesni ljubezni doživljamo večnost. V trenutkih tako polne telesne ljubezni, ki jo z vsem svojim bogastvom prešinja eros, človek za določen čas preneha bivati v biološkem času in se zazre ter pogrezne v večnost, ki nima začetka in ne konca. In v tej večnosti je v posebni meri deležen božje ljubezni. To so namreč tudi trenutki, ko se moževo in ženino življenje pretaka in združuje v novo življenje, trenutki, ko se mož in žena stapljata s preteklostjo in prihodnostjo. In zakaj bi se naj te veličastne ljubezni sramovali?

Eros pomeni medsebojno ljubezensko dozorevanje moža in žene. Eros, ki ga izraža mož v svoji ljubezni do svoje zakonske družice, spreminja njo vedno bolj v ŽENO, in eros, ki ga v ljubezni do svojega zakonskega tovariša izraža žena, spreminja njega vedno bolj v MOŽA. Hkrati pa je koristno vedeti še tole: če žena ni dovolj — kot pravimo — „ženska“, se naj mož povpraša po svojem erosu, a če mož ni dovolj — kot rečemo — „ljubimec“, je prav, da se žena povpraša, ali ga ljubi z vsem svojim žarom in sproščeno-stjo.

Nežnost in pozornost

Odločilna lastnost erosa, ki se izraža predvsem v duševnem območju, je nežnost. Ta ni — kot moški pogosto in preveč radi mislijo — obsežena samo v poljubljanju, objemanju in božanju. Zanesljivo je, da so tudi poljub, objem in božanje zunanji izrazi nežnosti, nikakor pa ne edini. In kar je najvažnejše: v nobenem primeru niso bistvo nežnosti. Mož lahko izrazi svojo nežnost do žene še na nešteto drugačnih načinov. Recimo tudi tako, da sam od sebe uredi na vrtu gredico, popravi likalnik, stopi po kosilu ali večerji (posebno še tam, kjer sta oba zaposlena) k umivalnemu koritu in pomije posodo... Kratkotrajno: takih prilik, načinov in možnosti je vsak dan na tisoče. Isto velja za ženo! Globoko bistvo nežnosti je položeno v nenehno željo in prizadevanje, da bi se zakonski tovariš dobro počutil, da v vsem svojem ravnanju iščemo poleg vsega tudi njegovo veselje, dobro počutje, varnost. Vendar pri tem ne smemo biti nikoli nezdravo vsiljivi, nikoli ne smemo s temi svojimi prizadevanji in odprtoostjo spravljati zakonskega tovariša v „položaj otroka“, za katerega je treba „materinsko ali očetovsko skrbeti“, temveč se naj vsi naši izrazi in dejanja nežnosti prelivajo kot popolna prōstodušnost med polnovrednima zakonskima tovarišema.

Nežnosti, ki jo izkazuje mož svoji ženi, pravimo tudi pozornost.

Ta ljubeče varuje ženo pred vsemi nevšečnostmi in neugodjem. Moževa pozornost ima vselej polno posluha in smisla za vse, kar žena potrebuje, in to v takšni meri, da ženi navadno sploh ni treba z besedami izražati svojih želja in potreb. Pri tem seveda pozoren mož ne godrnja, predvsem pa zna vselej ohraniti smisel za humor. Končno vključuje pozornost tudi odločnost in neke vrste pogum. Oboje pomaga, da marsikatero težko opravilo opravi žena na ljubo brez vzdihovanja in odlašanja.

Milina in ljubeznivost

Nežnosti, ki jo izkazuje žena možu, radi rečemo tudi milina in ljubeznivost. Obe vrlini ne poznata meja: vztrajnost, zaupanje, dobrota, veselje so tiste lastnosti, ki jih ženska nežnost zna tako bogato živeti, uresničevati in nenehno v najrazličnejših oblikah oživljati. Ženska nežnost je resda lahko ena sama dobrota, a nikoli slabost. Lahko je tudi neusahljivo veselje in nanj se mož lahko vselej opre in se mu zaupa. Ženska nežnost naj sije v vsej svoji toploti in svetlobi, hkrati pa ne sme nikoli izgubiti svoje neusahljivosti. Nobena žena ne bi smela nikoli pozabiti, da moža, ki ima resnično nežno ženo, ženo, ki se ne sramuje v nobenem trenutku svoje nežnosti in v njej ne omahuje, da takega moža ne more nič spodnesti in nič v njegovem srcu izbrišati njene podobe.

Zgovoren molk

V duhovni razsežnosti pomeni eros bistveno pomoč na skupni poti, ki jo ženi in možu v neštetih znamenjih kaže Bog. Z njegovo pomočjo in ob njegovi vse prešinjajoči prisotnosti skupno iščeta pot, ki jima jo je začrtal Stvarnik in po kateri morata pošteno hoditi skupaj h končnemu cilju. To je globoka skrivnost, zakramentalni pomen zakona med možem in ženo. Vsak velik in lep trenutek v njunem skupnem življenju mora narahnavati misel, pogled in dejanje tudi k Bogu. Mar mož, ki se zagleda v blažen nasmešek svoje žene, ko ta doji njunega otroka in ko jo navznotraj vso obseva čudovita svetloba sreče, ne uzre v tej podobi tudi žarka božje ljubezni? „Ljubezen ni obsežena samo v tem, da sta mož in žena zagledana drug v drugega“, pravi francoski pisatelj Lacroix, „temveč tudi v tem, da zreta oba v isto smer.“

V prijateljstvu si ljudje skušamo medsebojno kaj dati, si kaj zaupati ali si vsaj kaj povedati. V ljubezni si mož in žena medsebojno dajeta največ, kar premoreta — samega sebe. Ljubljeno bitje nam ni dragoceno in največja vrednota samo zaradi besed, s katerimi se nam predaja, temveč zaradi nje same, zaradi njene celovite podaritve. Zato je razumljivo, da mož in žena, ki se resnično ljubita, lahko ure in ure živita skupaj brez besed, pa jima vendarle ni dolgčas. Kolikokrat pove bežen telesni dotik ali pogled neizmerno več kot besede! Na te stvari bi morala misliti že fant in dekle, ko začneta resno razmišljati o poroki. Če se to čudovito vzdrušje in bogastvo duhovne ljubezni med njima ni prebudilo in že v času zaljubljenosti ter medsebojnega spoznavanja ni spregovorilo v svoji nepopisno lepi govorici, je prav, da temeljito pretehtata, ali sta v resnici sposobna in poklicana za

skupno, za zakonsko življenje. Mislimo, da Bog v svoji dobroti in ljubezni po mnogih znamenjih govori tudi mladim ljudem, ki se medsebojno iščejo in spoznavajo. „V ljubezni je več molčanja kot

besed... Besede ljubečih se ljudi pomagajo, da samo molčanje postane zgovorno...“ je zapisal v svoji knjigi o ljubezni med zakoncema švicarski pisatelj Max Picard. („Krščanski zakon“)

Za mladino

PREDEN BO PREPOZNO (IX)

Mladim v premislek – Vedenje v družbi

Če danes naletimo na človeka, ki se res zna vesti v družbi, se nam zdi kakor čudo z drugega sveta. Morda celo pomislimo, da je „ubogi revež“ bolan ali pa da vsaj ni pri najbolj zdravi pameti. In vendar tako malo stane naš stalni napor, da bi vsaj v glavnih obrisih živeli tako, kot napisana pravila zahtevajo. Če so jih kdaj zapisali, kot za nas Slovence pred davnimi leti Urbanus ali pa že v zdomstvu najdemo čudovito prikazane v knjigi Kar po domače, je bilo zgolj zato, da nam naj-

prej osvežijo spomin, potem pa vzbude v nas samih smisel za pravilno uresničevanje.

Ne gre samo za vsakdanjosti o odstopitvi sedeža v vlakih, omnibusih ali kolektivih; tudi ne za zdravo načelo, da mlajši naprej pozdravljajo znane jim starejše osebe. Še manj za odnos do staršev, poleg že samo po sebi umevnih krščanskih navodil in postavk. Gre za celotno pojavo v vsakdanjem življenju, delu ali počitku, v zabavnih ali žalostnih okoliščinah.

Vsi vemo in to tudi izvajamo in nihče nam ne bo oporekal, če za enkratne prilike v življenju — prvo sv. obhajilo, birma, petnastletnica, konec študija, zaroka, poroka — spravimo iz sebe pojavo, ki naj bi za dolga leta ostala kot spomin v družinskem albumu. In če smo sposobni — včasih s pomočjo staršev — napraviti takšen vtis na druge ob neštetih primerih, kaj nam torej preprečuje, da ne bi skušali te pojave ostvarjati sleherni dan. Pravijo, da obleka naredi človeka; ni pa nujno, kajti neprimerno več je vredno znati nositi na sebi še tako skromno oblačilo, a s prepričljivo in za vse sprejemljivo držo.

Ni torej mogoče razumeti, da bi se ob spominski sliki ob zaključku šolskega leta na primer vrinile v prvo vrsto stoječih ali sedečih dekleta v kravaricah ali fantje v živo kričečih srajcah in tako ozkih hlačah, da jih morajo

sleči z „zajcem“. Tudi ni primerno v razgovoru s starejšimi žvečiti gumi in vrteti čeljusti, kakor jih krave s šopom trave. Še manj: metati papirje in sladoledne škarnice kamorkoli, samo ne v koš, srkati in cmokati ob krožniku juhe, metati vase prevelike kose mesa ali česarkoli, boriti se z nožem in vilicami v tako širokih razmahih, da oba prisednika čutita komolce pod rebri, mahati z rokami pri plesanju valčka, kot da bi plesalca bila petrolejski črpalec, škiliti v časopis za hrbtom bravca, kakor da bi bil vol za sv. Lukom... in še in še...

Res je povojna doba prinesla mnogo sprostitev v nekdanje zelo togih predpisih lepega vedenja, a vendarle bistva ni mogla uničiti; tega se moramo pa nujno okleniti, če hočemo, da bo okolje gledalo v nas nekaj več kot običajnega člana potrošniške družbe.

Pavle Rant

Zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega

Ljubiti se pravi komu želeti ne-sebično in delati dobro. Naša ljubezen do sebe in bližnjega je prava, če poteka iz ljubezni do Boga.

Ljubiti bližnjega — naša dolžnost

Bližnji je vsako razumno bitje: angeli, svetniki, duše v vicah in ljudje na zemlji. Vsi smo bratje med seboj. Bog ljubi nas vse. Bog tudi zapoveduje ljubezen do bližnjega: „Ljubi svojega bližnjega

kakor sam sebe!“ (Mt 22, 39). Vsi smo udje Cerkve, Kristusovega telesa.

Lastnosti ljubezni do bližnjega

Ljubezen mora biti urejena, dejavna in splošna.

Ljubezen je urejena, če nam je nadnaravno življenje več kot naravno; če svoje telesne potrebe podrejamo duhovnim potrebam bližnjika; če bližnjemu v potrebi

pomagamo s svojim imetjem, če sebi bližnje bolj ljubimo kot druge (starše, sorodnike, rojake, katoličane).

Ljubezen je dejavna, do sebe, če razvijemo vse svoje zmožnosti; če delamo po Jezusovem navodilu: „Vse, kar torej hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim“ (Mt 7, 12); bližnjemu smo dolžni pomagati v duhovni in telesni stiski: dajemo zgled, posvarimo, potolažimo, zanj molimo.

Ljubezen je splošna, če ne izključujemo nikogar, tudi ne svojih sovražnikov, ki nam žele hudo; pokažemo jo s tem, da jim odpustimo; jim želimo vse, kar jim je potrebno za zveličanje; jim odzdravljamo in jim v stiski pomagamo.

Grehi zoper ljubezen do bližnjega in do sebe

Grešimo zoper ljubezen do sebe, če oviramo sebe v rasti naravnih in nadnaravnih darov; če bližnjega sovražimo; če smo žalostni iz zavisti, ko gre bližnjemu dobro; če povzročamo pohujšanje, storimo ali govorimo, kar bližnjega nagiba v greh; v tem pogledu lahko grešimo tudi s slabo knjigo, nedostojno obleko, neprimernim vedenjem. Od pohujšanja naj nas

SE JE JUTRO

Še je jutro
in še je pomlad,
še si mi sestra
in še sem ti brat.

Jutro v poldan
in pomlad v poletje zori,
prečudna skrivnost
skozi naju valovi.

Kmalu boš žena
in jaz bom mož,
najine grede
bodo prepolne rož.

Stanko Janežič

.....

odvrača zavest odgovornosti za večno pogubljenje; zavest, da smo satanovi pomočniki. Jezus je posvaril: „Kdor pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo boljše, da bi se mu obesil mlinski kamen za vrat in bi se potopil v globočino morja“ (Mt 18, 6). Farizejsko pohujšanje je tisto, ko se kdo iz zlobe pohujšuje nad dovoljenim. Mnogo grehov zoper ljubezen do bližnjega povzroči sebičnost. Hud greh proti ljubezni do bližnjega je zapeljevanje, kadar kdo koga naravnost nagovarja v greh.

Anton Orehar

Kot verni katoličani, ki verujemo v Boga, v večnost in se zavedamo odgovornosti pred večnim Sodnikom, moramo načelno in brezpogojno obsojati komunizem in storiti v ponižnem zaupanju v božjo pomoč vse, kar moremo, da odklonimo od svojega ljubljenega naroda nesrečo brezbožnega komunizma.

Škof dr. Gregorij Rožman

Oče Damijahn

Wilhelm Hünermann

Ježa v pekel

Bum! Bum! Bum!

Bobni, narejeni iz votlih debel, so bobnali skozi gozd v Puni. Rjavi fantje so z debelimi tolkači krepko udarjali, kajti vedeli so, da so božji bobnarji v lepem jutru na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Zapel je zvonček. Maša se je začela.

Zdaj se je pater Damijan obrnil in govoril v jeziku svojih rjavih otrok. Govoril je o tistih dneh, ko je sveto daritev obhajal še v neki tesni, travnati koči.

„Zdaj pa ima Bog svojo lepo hišo, ki so mu jo sezidali njegovi otroci, in Bog je vedno med vami, njegova rdeča luč ne bo nikdar več ugasnila v vašem gozdu. Tudi mati Marija je vedno med vami.“

Otočanom so oči toplo sijale.

Po maši so se otočani prerili do oltarja, prijemali božjo Mater za roke in ji metali cvetja v naročje. Neka mati je prinesla svojega otroka h krstu. Bilo je dekletce in naj bi se imenovalo Marija. Otočani so ponovno zapeli.

A hipoma so se zgrozili. Zamoiklo grmenje je prihajalo iz daljave

kakor bližajoča se nevihta, grozna, pošastna. Zemlja se je lahno potresala. Luči v rdečih oljenicah so nemirno plapolale.

„Pele! Pele!“ je jecljalo nekaj prestrašenih vernikov.

„Halemaumau! Hiša večnega ognja!“ so kričali drugi.

„Bog je! Bog!“ jih je skušal prevpiti pater. „Ko se Bog dotakne gora, se kadijo! Kadar Bog pogleda zemljo, se zamaje. Tudi v vulkanih žari božji ogenj in brez Njegove volje ne skoči nobena iskra čez rob brezna. Božji glas govori v grmenju gora in v drgetu zemlje!“

Nihče več ni poslušal patra. Prestrašeni so se ljudje gnetli iz cerkve.

„Pele! Pele! Boginja se srdi, ker smo Bogu belih sezidali cerkev. Gorje! Boginja bo razlila na nas ognjeno morje.“

Grmenje v daljavi je postajalo vedno glasnejše in vedno huje se je tresla zemlja. Otočani so zmetali od sebe cvetne vence, ki so jih prinesli v čast belemu Bogu — Kristusu. Zbegani so hiteli v svoje koče. Žena je tiščala novokršeno dete k prsim. Oči so ji plamtele od strahu. A njene ustnice so zaupno molile:

„Aloha Marija!“

Pred zapuščenim oltarjem je klečal pater Damijan de Veuster. Ali se je res moral dan, ki ga je tako lepo začel, s tako grozo končati? Kdo naj prežene strah ubogim ljudem, strah, ki mori njihove duše in cvetoči otok spreminja v pekel?

„Povej mi, Mati, kaj naj storim?“ je molil misijonar. „Vem. Na tej zemlji mora sejati svetnik. Daj mi svetniško srce, Marija!“

Ves dan je v gori grmelo. Vulkan Kilauea je grozeče dvigal svoj temni vrh nad otokom. V njegovem žrelu je vrel Halemaumau, lonce peklenskega ognja. Črni oblaki so se kakor pošastni ptiči spreletavali nad otokom.

Pater, ki je stopil v to in ono kočo, da bi pomiril zbegane ljudi, je povsod videl le plašne ali celo sovražne obraze. Marsikatera vrata so se zaprla pred njim.

„To je konec!“ je vzdihoval pater, ko se je vrnil z brezplodnega obhoda. Nikoli še ni bil tako utrujen in zbit. Mar se niso obnesli tedni napornega dela in skrbi, meseci trdega dušnopastirskega dela med temi divjaki? Do zdaj je vse smeje prenesel. A zdaj?...

Telo in duša sta kričala po počitku.

Ko bi le mogel spati!

Nenadoma je misijonar prestrašen planil pokonci. Zunaj je nekdo kričal v najhujši stiski. Po vratih so divje udarjale pesti. Ko je Damijan odprl, je zagledal pred seboj ženo z razmršenimi lasmi. Blazno je buljila vanj. Bila je mati, ki je

zjutraj prinesla otroka h krstu.

„Makua Kamijano!“ je žena vzkliknila in se vrgla na tla pred duhovnikom, obupno vila roke in ga grabila za sutano. „Moj otrok! Oče je z njim odjezdil k Halemaumu! Žrtev za Pele!“

Pater je razumel. Groza mu je stisnila srce. Oče je lastnega otroka iztrgal zibelci, da bi ga žrtvoval boginji večnega ognja. S tem, da bi vrgel novokrščenca v njeno plamteče žrelo, je hotel potolažiti njeno jezo. Gotovo je tu imel vmes prste stari čarovnik „Črni Hai“.

„Prinesel ti ga bom nazaj!“ je pater obljubil materi. Nato je zdirjal v hlev, pograbil svojega konja, vrgel nanj sedlo in se v divjem diru pognal proti vulkanu. Otrokov oče je odjezdil že pred šestimi urami. Damijan je spodbodel konja. Za božjo voljo, da le ne bi prišel prepozno. Sicer bi bilo vse izgubljeno, otrok, misijon, vse!“

Na otok je počasi legla noč. V medli svetlobi vzhajajočega meseca se je jezdec le s težavo držal pokonci. V gozdu so ga veje bičale po obrazu. Ni se zmenil zanje. Samo naprej! Naprej!

Jezdil je prek strjenih lavinih polj. Izpod konjevih podkev so odletavale iskre. V kamnitih tleh so zevale globoke razpoke. Ena napočna stopinja in bilo bi konec Padec na ta ostra, bazaltna tla bi prinesel smrt.

Pot je zdaj držala navkreber. Konj je težko sopihal. Kljub temu mu Damijan ni smel prizanašati. Trdo ga je spodbodel.

Začel je pešati. Gora je postaja.

la prestrma. Damijan je skočil s sedla. Konj je bil že ves penast. Drhtel je in nozdrvi so mu močno plale. Nedaleč stran je zagledal privezanega konja. Njegovega gospodarja pa ni bilo videti. Joj, če že ni prepozno!

Pater Damijan je vzdihujoč plezal proti vrhu. Ostro kamenje mu je raztrgalo čevlje in ranilo noge. Pomagal si je z rokami, a tudi te so kmalu začele krvaveti.

Sonce je že vzhajalo. Vročina novega dneva je postajala vse neznosnejša. Toda moral je dalje!

Prispel je na rob vulkana. Sto metrov pod njim je ležalo širo, okamenelo morje, ognjenikovo žrelo, sredi katerega je gorel Halemaumau, peklenski lonec. Nad njim so se vili črni oblaki. Pater je napenjal oči, a moža z otrokom ni nikjer opazil.

Začel se je spuščati h globoko ležečemu vulkanskem jezeru. Iz razpok v pečevju so uhajali vroči hlapi, ki so smrdeli po žveplu. Ozračje je bilo že neznosno zadušljivo. Zavedal se je, da pod skorjo vre in da lahko lava vsak čas spet izbruhne izpod nje. Morda se skorja zdrobi pod naslednjim korakom? Damijana je spreletel srh.

Končno je obstal čisto ob robu pekla. Zdaj je nedaleč stran, skozi dimnato soparo zagledal postavo nesrečnega očeta, ki je nameraval zagnati otroka v razbeljeno morje.

„Joe, stoj!“ V nekaj skokih je bil misijonar pri njem in mu iz naročja iztrgal otroka.

„Pele hoče žrtev! Mojega otroka, krščenca, je rekel Črni Hai.“

Groza in strašna stiska sta spačili Kanakov obraz. „Ogenj požre nas vse, vse! Vse moje otroke! Bolje je žrtvovati enega otroka kakor izgubiti vse! Tako pravi Črni Hai!“

Ob robu kipečega jezera ni bilo mogoče zdržati. Ognjena lava je silila čez rob kotline in pršela proti njima.

Damijan je Kanaka krepko zgrabil za roko in ga potegnil za sabo.

„In Pele, Pele?“ je v strahu jecljal mož.

„Pele sploh ni! Ogenj je ustvaril nebeški Oče.“

Kanak se je dal voditi kot otrok. Še vedno se je boječe oziral, misleč, da ga bodo zdaj zdaj zgrabile ognjene roke maščevalne boginje. A pekel je ostal v svojih sponah in gora je le še nalahno bučala.

Na poti domov sta za vajeti vodila svoja konja po razpokani zemlji. Šele ko so tla postala varnejša, sta se povzpela v sedlo. Z mlekom kokosovega oreha je pater potešil žejo mali deklici. Kanak pa je prežvečil sladkorni trs, ga izpljunil v roko in vlil kašo v otrokova usta. Dete je zadovoljno použilo sladko jed. Ko se je nekoliko umiril od prestanega strahu, se je Kanak z vso ljubeznijo in nežno skrbjo zavzel za otroka.

„Pele je mrtva!“ si je tiho govoril Joe in se smehljal. Da boginje ognja nikoli ni bilo, ni mogel razumeti. „Pele je mrtva in Bog mi je vrnil otroka. Bog in Marija!“

Čez dva dni sta jezdeca prispela na misijonsko postajo. Z glasnim

veseljem jima je mati planila na-proti. Iz vseh koč so prihiteli otočani.

„Pele je mrtva!“ jim je klical Joe. „Makua Kamijano ji je iztrgal otroka in ona ga ni usmrtila. Bog in Marija sta rešila mojega otroka.“

„Pele je mrtva!“ je odjeknilo po vasi.

V zmagoslavnem sprevodu je Damijan de Veuster z otrokom v naročju korakal v novo cerkev. Pred Marijino podobo se je obrnil, pokazal ljudem otroka in zaklical:

„Glejte, otroci moji! To deklico sem rešil iz hiše večnega ognja.

Pele me pri tem ni ovirala. Pele sploh ni!“

„Pele je mrtva!“ je veselo završalo med ljudmi.

„A Mati Marija živi!“ je nadaljeval duhovnik. „Marija je do-brota in ljubezen. Marija je mir!“

„Aleha Marija!“ je veselo odmevalo po cerkvi.

Utrujen, a neizrekljivo srečen, se je pater vrnil domov. Pred svojim bornim ležiščem je sklenil roki in molil:

„Bog, zahvaljujem se ti! Mati Marija, ti si mi rešila misijon! Podarila si mi nebo na robu pekla. Tebi bom zaupal v življenju in ob smrti. Aloha Marija!“

V vsaki nedolžno preliti krvi je zasluženje in odrešenje, posebno v krvi mučencev, ki so bili mučeni in ubiti iz sovraštva do vere, do Cerkve, do Boga.

Ta kri je dragocen zaklad v božjih očeh. Ta kri ni tekla zastonj, čeprav morda ni nobenega vidnega uspeha doslej imela — čeprav bi bili s krivdo krvi omadeževani morivci zmagali — zastonj ni! Počakajmo, kakor čaka sejavec, ki je položil seme v zemljo, da vzkali in začne rasti.

Mnogo nedolžne slovenske krvi je bilo prelite — a na to kri se opira naše najtrdnjše upanje.

Ta kri bo našemu narodu v vstajenje, ne v smrt, v osvobojenje, ne v suženjstvo, v zasluženje, ne v kazen — v končno odrešenje. To je naša trdna vera, ki jo izrekamo ob spominu na one, ki so morali preliti svojo kri, da nam zasiže boljša in lepša svoboda.

Škof dr. Gregorij Rožman

Nihče ne more biti obenem katoličan in komunist. Ali katoličan ali komunist, oboje hkrati ne more nihče biti. Brezboštvo in vera v Boga sta nezdržljiva kakor ogenj in voda. Kdor je komunist, ni več kristjan... Sodelovanje z brezbožnim komunizmom je brez greha nemogoče.

Škof dr. Gregorij Rožman

VISOKOŠOLCI OB SREBRNI REKI —

brošura ob srebrnem jubileju SKAD-a

Za petindvajsetletnico slovenskega visokošolskega društva v Buenos Airesu smo prejeli lepo brošuro, ki nosi naslov: „Visokošolci ob Srebrni reki“. V njej so nakazane vodilne misli, ki vodijo njegove člane. Podana je kratka zgodovina. Začrtane pa so tudi glavne poteze za bodočnost.

V uvodnih besedah so uredniki: Marjanka Kremžar, Miriam Jereb in Gregor Batagelj zapisali: „To brošuro smo zasnovali visokošolci v Buenos Airesu, v njej pa je prisoten tudi duh drugih mladih Slovencev; zato je neke vrste skupna izdaja, sad skupnega dela in hotenja“.

Vodilni članek pod naslovom „Rast, neprestana rast“ je prispeval dr. Milan Komar. Bogato razmišljanje, ki je vredno ponovnega branja, sklepa z besedami: „Kot se drevje obnavlja vsako pomlad in to leto za letom, tako je v bistvu človekove rasti zapisano, da je neprestana. Če se ustavi, usahne življenje. — Torej, dragi prijatelji, rast, neprestana rast. Zato nobena dvoma glede pristnosti in zvestobe do korenin, kajti le v tej smeri je možna rast, ki ni nič drugega kot neprestano bližanje Bogu.“

Največ prostora zavzema anketa, ki jo je SKAD razposlal visokošolcem po Argentini, v Združenih državah Severne Amerike, Kanadi, Avstraliji, Braziliji, Zapadni Evropi, slovenski Primorski in Koroški. Anketa vsebuje šest točk: 1. Kakšen je položaj visokošolcev, kjer študiraš?... 2. Ka-

ko gledaš na narodne skupine, ki so razkropljene po svetu?... 3. Kaj nas veže?... 4. Kako si tako povezavo predstavljaš?... 5. Kaj tebi pomeni biti Slovenec? Kaj to od tebe zahteva?... 6. Kakšno si predstavljaš in kakšno želiš slovensko prihodnost? — Odgovori so vsekakor zanimivi. Marija Jakoš, rojena v Belgiji in visokošolka v Leuvenu, med drugim piše: „Jaz sem slovenska Belgijka. Če realistično pogledate: v Belgiji sem tujka, ampak v Sloveniji sem tudi tujka! To včasih ni idealno! Na drugi strani pa bolje razumem probleme drugih tujcev tukaj.“ — Peter Millionig iz slovenske Koroške, ki na Dunaju končuje študij prava, pravi: „...Kaj mi pomeni biti Slovenec? Biti Slovenec mi pomeni to, da vam pišem. Kajti če ne bi bil prepričan, da je v naš skupni blagor, v nas vseh korist, da si belimo glave o narodnopolitični prihodnosti slovenskega (zamejskega) naroda, potem se ne bi trudil za odgovor... Nisem ne nacionalist, ne šovinist, temveč enostavno človek, ki spoštuje, kar mu je bilo položeno v zibelko, ker vem, da te drugi samo tedaj spoštujejo, če sam ne zanikaš svojega porekla...“ — Iz Primorske so se oglasili: Aleš Breclj, Anka Peterlin, Tomaž Simčič, Klara Šturman in Marko Tavčar. Med odgovori so zapisali: „Pbliže poznamo pravzaprav samo slovensko skupnost v Argentini. Občudujemo njeno vitalnost, kulturno živahnost, ljubezen do slovenskega jezika, ki se prenaša iz ro-

ZRELOST

Dozorel je grozd
in jaz z njim,

zdaj bova mošt
in vino:

tolažba za stare,
radost za mladino.

Stanko Janežič

da v rod. — Biti Slovenec (Slovenka) nam pomeni predvsem sprejeti danost, ki nam je podarjena od rojstva. Biti Slovenec pomeni tudi aktivno delovati za slovenski narod. Pri nas v zamejstvu pa pomeni biti Slovenec in katoličan sprejeti položaj manjšine. Bodočnost slovenskega naroda si želimo v luči idealov demokracije, svobode in enakopravnosti... Za zamejstvo in zdomstvo pa si želimo še posebej, da bi vzdržala raznarodovalnemu pritisku in da bi ne izgubila na dinamičnosti in idealizmu. — Gregor Rant, študent ekonomske fakultete v Buenos Airesu, poudarja, da to, kar nam je bilo dano, moramo obogatiti in pomnožiti z odgovornim oblikovanjem samega sebe in z delovanjem, za življenje naroda. Neimenovani visokošolec iz Argentine poudarja: „Biti Slovenec mi pomeni čutiti s slovensko preteklostjo, navadami in običaji. Ker so moji starši Slovenci in so bili vzgojeni kot dobri ohranjevalci slovenske narodne zavesti, so tudi v meni vzgojili čut ljubezni in ohranjanja vsega, kar je slovenskega. Razumljivo je, da mi Slovenija ne pomeni isto kot mojim staršem, ker sem

bil rojen in živim v Argentini, a smatram, da se v življenju ne sme pretrgati s preteklostjo.“ — Tomaž Debevec, mladi profesor zgodovine v Argentini, je v odgovorih obširen. Med drugim pravi: „Moje slovenstvo je dar in določenost; v njej in iz nje obstaja in izhaja neka dinamična perspektiva. Ta perspektiva ni v nihanju, v smrti, ampak v osebnem pogumnem življenju razmaha iz lastnih prvin“.

Poglavje „Kako so nastala slovenska akademska društva“ je sad razgovorov s predsednikom Narodnega odbora za Slovenijo Milošem Staretom in predsednikom Slovenskega akademskega starešinstva dr. Julijem Savellijem. Pod naslovom: „Kaj bi vi priporočili članom SKADa?“ pravi g. Stare: „V Sloveniji so akademska društva imela kot nalogo formirati akademika in ga usposobiti za vodstvo najrazličnejših združenj. Bila je priprava na poznejšo javno delovanje, ko so svoje znanje dali v službo skupnosti. — SKAD tega še ni dosegel...“ Dr. Savelli pa na vprašanje: „Kakšne so po vašem mnenju naloge SKADa?“ odgovarja: „Ohraniti in utrjevati našo slovensko zavest in vse, kar je s tem zvezano...“

Zadnje poglavje nosi naslov: „Iz naše kronike.“ V njem je ohranjena zgodovina slovenskega visokošolskega društva v Argentini, od prvih poskusov v letu 1951, do ustanovitve 31. marca 1956; od ustanovitve do Slovenskega visokošolskega tečaja, ki je nastal ob srebrnem jubileju društva in je veliko upanje vse naše skupnosti.

A. S.

ZLATOMAŠNIK BORIS KOMAN

Dva rekorda ima naš jubilarnt g. Boris, kakor mu navadno rečejo sošolci, znanci in celo argentinski verniki. Prvi rekord je ta, da je dočakal svojo zlato mašo v taki telesni čilosti in duhovni prisotnosti. Drugi pa je ta, da je ves čas svojega bivanja na ta, da je ves čas svojega bivanja na službi v istem mestu, čeprav je že pri četrtem škofu, ki se v Argentini hitro menjajo.

Kratki življenjski podatki so tile: Rodil se je 13. marca 1908 v Radovljici na Gorenjskem, njegov rod pa izvira po očetu in materi iz Koroške. Ko je končal v domačem mestu ljudsko šolo, je šel v gimnazijo v škofove zavode, katere je ustanovil škof dr. A. B. Jeglič v št. Vidu nad Ljubljano. L. 1927 je vstopil v ljubljansko semenišče in študiral na teološki fakulteti univerze v Ljubljani. Ves čas je bil odličen študent. V mašnika ga je posvetil raj. škof dr. Gregorij Rožman 3. jul. 1932 in poslal za kaplana v Metliko v Beli krajini, kjer so bili njegovi predniki škof Baraga, nadškof

Vovk, vrstnik pa msgr. Janez Hladnik. Po dveh letih je bil prestavljen l. 1935. na Brezovico pri Ljubljani k bivšemu vipavskemu dekanu Lavriču. Na obeh župnijah si je nabral 'zkušenj in spominov, o katerih še danes rad govori. Nekaj let med 2. svetovno vojno je po smrti žpk. Lavriča upravljal župnijo Brezovico do odhoda v begunstvo 1945. Še danes se župljani iz Brezovice spominjajo let, v katerih je za nje skrbel g. Koman.

Begunska leta je preživel v avstrijskih begunskih taboriščih Kellerberg in Spittal ob Dravi. Veliko je delal v šoli in s pridiganjem ter tako lajšal trpljenje begunskih let svojim rojakom. V prostem času je rad s skupino beguncev hodil na avstrijske gore ter tako nadaljeval svoje planinstvo, ki ga je gojil prej kot dijak in bogoslovec v Sloveniji.

V Argentino je prišel 1949 z večjo skupino beguncev in duhovskih sobratov. Nadškof msgr. dr. Tomaž J. Solari ga je poslal za kaplana v župnijo sv. Petra v Mar del Plati, ki je kasneje, leta 1957, postala stolnica novoustanovljene škofije, ki je dobila ime po tem mestu. Prvi škof msgr. Rau je g. Komana imenoval za administratorja na škofijskem ordinariatu, kjer ga je potrdil v službi tudi njegov naslednik kasnejši kard. Pironio in še do upokojitve tretji škof msgr. R. Garcia. Vsi so upoštevali njegovo točnost in trezno mnenje. Nekaj časa je upravljal tudi stolno župnijo, dokler ni odšel za hišnega duhovnika v zavod sv. Vincencija l. 1960, kjer je še danes. Poleg maševa-

nja, pridiganja in spovedovanja je dolga leta poučeval na gimnaziji in učiteljišču v zavodu tudi verouk.

Njegovo delo redovnice cenijo, da ga ne morejo prehvaliti zaradi rednosti in vestnosti. V zavodu so mu pripravili 3. julija 1982 lepo zlato-mašno slavlje, ko je somaševanje z gen. vikarjem in drugimi mestnimi duhovniki vodil škof msgr. Garcia, kateri mu je tudi pridigal. Pristrčne akademije so mu pripravile učenke ljudske in srednje šole v zavodu.

Ves čas bivanja v Mar del Plati je g. Boris tudi slovenski dušni pastir v Mar del Plati in Miramaru. Redno mesečno ima v vsakem kraju slovensko mašo, poučuje otroke in oskrbuje bolnike. Zato je razumljivo, da so mu Slovenci tudi v svojem krogu pripravili pristrčno in lepo zlato mašo. Glavna slovesnost je bila 4. julija v Mar del Plati, kjer imajo v zavodu sester „Božjega obličja“ redno mesečno sv. mašo. Po sv. maši pa so mu v mestnem klubu pripravili slavnostno kosilo, kjer se je zbralo kar 105 rojakov. Te je najprej pozdravil g. V. Furlan, nato pa je najavil govornike g. Tršinarja, go. Kopše in zastopnika mladih g. M. Tušarja. Pozdravili so ga

otroci, mu prinesli rože, nato je obudil nekaj spominov na skupno življenje v semenišču z g. Komanom tudi msgr. A. Orehar, kateri mu je pridigal tudi pri sv. maši, med katero je lepo pel domači slovenski zbor. Nazadnje se je zahvalil zlatomašnik za vse, kar so mu pripravili. Že 27. junija so pa tudi Miramarčani med slovensko mašo slavili njegov zlato-mašni jubilej ter ga po sv. maši pozdravili v svojem Domu g. Tone Ja pelj, g. Trpin in otroci.

Če omenimo zlatomašnikovo ljubezen do študija in do slovenske knjige, smo pokazali na del njegovega življenja, ki mu je ostal zvest. Zrastel je iz pozitivnih temeljev križarskega gibanja na Slovenskem, posebej v ljubljanskem bogoslovju, ki se je izoblikovalo predvsem v liturgičnem gibanju. Morda zlepa kdo med slovenskimi duhovniki v Argentini tako redno ne bere in študira kot prav g. Boris. Tudi Duhovno življenje mu je hvaležno, saj je pred leti dolge mesece redno pisal v revijo in njeno prilogo „Oznanilo“.

Ko se mu za vse delo zahvalimo, mu čestitamo k temu delu in mu želimo še veliko zdravih let. A.O.

Glejte, že sonce zahaja,
skoraj za goro bo šlo,
hladen počitek nam daja,
pojďmo veselo domov!
Čujte zvoniti,
počivat' zvoní.
Zvoni, le zvoni nocoj,
sladko počivat' zapoj.

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi;
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.
Takrat, zvonovi,
zvonite lepo.
Klič'te k Očetu domov,
klič'te nas v sveto nebo.

A. A. M. Slomšek

✠ dekan Ciril Milavec

Rodil se je 20. junija 1893 v Planini pri Rakeku. Srednješolske študije je opravil na prvi slovenski gimnaziji v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano, kot abiturient drugega letnika nove ustanove l. 1914.

Po maturi je vstopil v semenišče v Ljubljani; tam je tudi bil posvečen za duhovnika, 2. junija 1918, in je naslednjo nedeljo, 9. junija, opravil prvo sveto daritev v rojstni fari v Planini.

V domovini je kaplanoval v Skofji Loki, Tržiču, pri Sv. Petru v Ljubljani, na Igu (1924-1938); potem je nastopil kot župnik v Želmljem. Tu ga je zajela vojska in komunistična revolucija. Svoje trpljenje z nedolžnim ljudstvom je kratko in pretresljivo opisal v knjižici Revolucija pod Krimom, Bs. Aires 1973 (zbirka: dr. Filip Žakelj, Dokument III). Ko je prišel s poročilom pred

škofa Rožmana, mu je ta povedal, „da se po vsej Sloveniji vršijo te krvave zgodbe; da komunisti sami pobijajo Slovence, obenem pa izzivajo Lahe, da še ti morijo talce, seveda z največjim veseljem eni kot drugi...“; želimeljsko dolino in hribe imenuje „napojene s krvjo, po nedolžnem prelito po tujih in domačih hudodelcih“ (str. 220 in 224). Njegovo poročilo je ostalo zapisano za slovensko zgodovino kot kričež dokaz očividca in sotrpin nad nedolžnim narodom zagrešenih zločinov.

Oropan vsega je živel leta 1943 nekaj časa kot begunec na sosednjem Igu, kjer je bil prej kaplanoval, nakar je postal župnik in dekan na Vrhniku.

Kot pravi slovenski duhovnik, ki je vedno živel povezan s svojim ljudstvom, ni mogel in ni smel molčati ob zločinih nad nedolžnimi ljudmi.

Mnogi od njegovih tovarišev so v tem poslanstvu padli kot žrtve komunizma. On je preživel vojsko, pa je ob tem začutil, da zanj ni več življenja v domovini. Odšel je s tolikimi drugimi v svet, kot pričevavec proti krivicam nad nedolžnim narodom.

Na begunski poti je bil najprej v Italiji glavni dušni pastir v taboriščih slovenskih beguncev v Senigalliji in potem v Barletti. Za tem je od l. 1948 nekaj časa deloval v Španiji v škofiji Barbastro, pri stolnici in zunaj na fari. Končno je prišel v Argentino, kjer je skozi do upokojitve deloval v argentinskem dušnem pastirstvu: v Baradero, pri stolnici v Morónu, v Chascomusu, González Ca-

tanu, potem kot župnik pri San Miguelu v Moronu in nazadnje nad 20 let kot župnik pri sv. Marti v Moronu; tu je leta 1978 tudi obhajal svoj biseromašniški jubilej.

V mareu 1980 je pri starosti 87 let pustil faro in zaprosil za prostor v starostnem zavetišču naših misijonarjev lazaristov v Slovenski vasi v Lanusu, ki so ga ljubeznivo sprejeli. Tu so se mu kot najstarejšemu slovenskemu duhovniku v Argentini iztekli dnevi v zgodnjem jutru 24. julija 1982, ko je bil pred dobrim mesecem izpolnil 89 let.

Pogreb se je izvršil v ponedeljek 26. julija dopoldne. V moderni farni cerkvi naših lazaristov, posvečeni Mariji Kraljici, je bila koncelebrirana sv. maša z 12 slovenskimi duhovniki. Med mašo mu je v slovo govoril najprej glavni celebrant mons. A. Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, ki je kratko in lepo označil njegovo življenje, značaj in delo; za njim je spregovoril še stolni župnik in generalni vikar škofije Morón mons. Presas, velik prijatelj pokojnega in Slovencev v Argentini. Po maši se je v hudem dežju in na hitro izvršil pogreb na bližnjem pokopališču občine Lomas de Zamora v neposredni bližini Slovenske vasi.

—+—

Kot je bilo tudi omenjeno v govorih, je bil pokojni prav kraševsko iskren značaj; na zunaj včasih morda trd in oster v besedi, da je tako skril izredno dobroto nežnočutnega srca.

Bil je iskreno naraven in preprost in ni mogel prenašati narejene veličine. Zatekal se je med preproste in

jim bil najboljši prijatelj.

Tako se je tudi kot duhovnik, bogato obdarovan z darovi duha in srca, najbolje počutil v neposrednem stiku s preprostim ljudstvom. V mladih duhovniških letih je z veseljem in uspešno deloval tudi na raznih področjih, kjer je slovenski duhovnik v svobodnih časih kot izobraženec mogel delati za svoje ljudstvo: zlasti na kulturno-prosvetnem, kot včasih tudi pri pravi politični vzgoji slovenske mladine. Bil pa je predvsem pravi ljudski dušni pastir, ki je tudi žel lepe uspehe, zaradi svojega jasnega in doslednega nauka, podanega v nazorni in duhoviti obliki, po čemer je dekan Milavec v domovini kar slovel. (Tudi v Argentini je tukajšnji škof pred duhovniki o njem izrekel lepo priznanje, da so v njegovi škofiji najboljše poučeni v krščanskem nauku otroci, ki jih je za prvo obhajilo pripravil „padre Cirilo“, naš gospod dekan.)

Njegovi bivši farani ne morejo pozabiti njegove srčne dobrote, kako je sočutno trpel z njimi v domovini in ljudem povsod pomagal, navadno na tihem, da pri njem res „ni vedela levica, kaj je delala desnica“. Vedno je bil tudi znan, že od kaplanskih let naprej, kot velik prijatelj slovenskih študentov; v Argentini je bil dobrotnik zlasti mnogim gojencem v nekdanjem Rožmanovem zavodu v Adroguetu in iskren prijatelj in dobrotnik ustanove same.

—+—

V dekanu Milavcu vidimo uresničen lik slovenskega ljudskega duhovnika v teh zgodovinskih časih; ki se je kot žrtev komunizma na zunaj odpovedal domovini, pa vendar z njo v

med nami v Argentini

Tombola naše revije

V nedeljo 4. julija je bila v prostorih Slovenske hiše tombola revije „Duhovno življenje“. Do potankosti pripravljeno in lepo uspelo prireditelj je zamislil in izvedel pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo: France Bidovec, Tone Bidovec, Stane Snoj, Lojze Sedej, Jože šeme in Franc Zorc. Isti odbor je že lansko leto pripravil tombolo DŽ in ji pridobil sloves skrbno pripravljene in prijetno potekajoče podporno-družabne prireditve v finančno in moralno oporo našega verskega tiska.

Ob pol štirih popoldne je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za žive in rajne dobrotnike naše vers-

scru živel in deloval in končal v tujem svetu. Vendar to ni bilo kako tragično življenje; v zvestobi svojemu poklicu in poslanstvu, morda kdaj v zapuščenosti in uboštvu, pa v tem večji svobodi, v njem pred svetom blesti kot v posebni polnosti uresničen lik katoliškega duhovništva v naših časih.

ke revije. Dr. Alojzij Starc je v mašnem govoru podčrtal vlogo in pomen verskega tiska za naše krščansko življenje in narodno ohranitev v izseljenstvu.

Tombola se je začela ob pol petih v okusno okrašeni veliki dvorani Slovenske hiše. Številke je izkliceval Miha Gaser. Glavni dobitek je bil barvni televizor znamke Telefunken, poleg drugih 50 tombol pa je bilo še nad 500 dobitkov. Rojaki so zasedli vse prostore v dvorani, v veži pred dvorano, precej jih je bilo tudi na balkonu. Gospe so darovale pecivo, dekleta in fantje so med vso prireditvijo pridno postregli udeležencem z jedačo in pijačo. Pred koncem se je v imenu revije zahvalil pripravljalnemu odboru, darovalcem dobitkov, vsem sodelujočim in vse udeležencem za gnotno in moralno pomoč našemu verskemu tisku Jože Škerbec. Glavni dobitek — televizor je zadel Tone Javoršek iz Ramos Mejie. Pri nagradnem žrebanju šolarjev, ki so v letu 1981 pisali v Božje stezice, so bili izžrebani Matjaž Markež, Martin Žužek, Matej Dabevec, Marjanca Vitrih, Veronika Malovrh,

Marjanca Urbanija, Anica Žakelj, C. Helenca Frontini in Andrej Koželnik.

Poklonitev argentinskemu osvoboditelju

V nedeljo 13. junija je društvo Zedinjena Slovenija organiziralo poklonitev slovenske skupnosti argentinskemu osvoboditelju generalu San Martinu pred njegovim spomenikom na Trgu San Martín v Buenos Airesu. Prireditve je bila posvečena tudi borcem za svobodo argentinskih Malvinskih otokov in našim žrtvam med drugo svetovno vojno in po njej.

Ob 11. uri je bilo ob spomeniku nad 150 narodnih noš in okrog 500 rojakov z zastavami in velikim transparentom. Predsedniki Domov in predsednik ZS arh. Jure Vombergar so pred spomenik položili venec, bivši podpolkovnik Slovenske narodne vojske Emil Cof pa je imel priložnostni govor in nato intervju s tukajšnjimi časnikarji. O prireditvi so poročali tukajšnji listi in TV.

Občni zbor Društva Slovencev v Mendози

Društvo Slovencev v Mendози je imelo 20. junija svoj 33. redni občni zbor. Osrednja točka je bilo vprašanje grajenja novega Doma. Poleg dvorane, odra in pritliklin ter vodnih svetlobnih in plinskih napeljav so dokončani tudi šolski razredi, v gradnji pa je nova društvena kuhinja in kapela pred dvorano. Po predvidenem načrtu je dokončanih 85% v zadnjem predelu novega Doma.

Pri volitvah je bil izvoljen odbor: predsednik Stane Grebenc, podpredsednika arh. Božidar Bajuk ter inž. Jožko Šmon, tajnik inž. agr. Janez Grintal, pomočnik tajnika Miha Bajda, blagajničarka Matilda Petrena, pomočnik Dane Žumer, za pobiranje gradbenih prispevkov Lado Šmon, za knjigovodstvo inž. Jože Germ, kulturni referent inž. agr. Marko Bajuk, odborniki Lovro Jerovšek, Peter Slovša, Peter Bajda ml., Jernej Bajda; v gradbenem odseku: Maks Ovčjak in arh. Božidar Bajuk, knjižničarka Darinka Žumer, gospodarja Janez Štirn in Martin Bajda, voditeljica ljudskošolskega tečaja Lenčka Božnar, za srednješolski tečaj inž. agr. Marko Bajuk, za platinosko kočo Miha Bajda, za pevski zbor prof. Božidar Bajuk, v nadzornem odboru Luka Grintal, Mirko Šmon in Pavel Bajda, v razsodišču prof. Božidar Bajuk in Peter Bajda st.

Popravek

V avgustovi številki DŽ je v novici o občnem zboru „Počitniškega doma dr. R. Hanželiča“ ob naštevanju imen odbornikov po pomoti izpadlo ime g. Rudolfa Smersuja.

Občni zbor Planinskega društva

19. junija je bil v Planinskem stanu v Bariločah 31. redni letni občni zbor Planinskega društva v Argentini. Novi odbor sestavljajo: predsednik Dinko Bertonec, podpredsednik Ciril Markež, tajnica Milena Razinger, namestnik Janez Rode, blagajnik Gregor Arko, namest-

nik Jože Škulj, odborniki: Boris Kambič, Matjaž Jerman, Marjan Grohar, Nejko Razingar, namestnik Peter Arnšek; v nadzornem odboru so Vojko Arko, Blaž Razingar in Ignacij Glinšek.

Msgr. Orehar obiskal Rosario

V nedeljo 11. julija je delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini msgr. Anton Orehar obiskal ro-

jake v Rosariu, ki zadnja leta, odkar je odšel od tam Andrej Zarnik, nimajo stalnega slovenskega duhovnika. Dušnopastirski svet, v katerem so Ivan Vidmar, France Sirk, Marjan Jeriha in redovni brat Matevž Štirn, organizira vsako leto udeležbo romanja v Luján in še obisk kake slovenske skupnosti v Argentini. K maši se je zbralo nad 50 rojakov, ki so se po maši udeležili tudi skupnega kosila.

Novice IZ SLOVENSKE

Romanje invalidov, bolnikov in ostarelih na Brezje

12. junija je romalo na Brezje 12 tisoč invalidov, bolnikov in ostarelih ter njihovih spremljevalcev. Somaševanje je vodil nadškof Šuštar. Kljub deževnemu vremenu je bila sv. maša na prostem. Razdeljenih je bilo 8500 obhajil. Nadškof Šuštar je dejal med drugim: „V bolezni čutimo, kako počasi življenje ugaša, peša, in vendar bi še radi živeli... Bog obljublja novo življenje. S hvaležnostjo sprejemajmo to njegovo obljubo po Marijini priprošnji...“ Po maši so se udeleženci na vozičkih s pomočjo spremljevalcev zvrstili pred Marijinim oltarjem.

Cistercijanska sinoda v Stični

Od 11. do 13. junija je bila v stiškem samostanu sinoda višjih cistercijanskih predstojnikov. Pod vodstvom generalnega opata Avstrijca dr. Ligharda Kleinerja so zborovali opati predstojniki cistercijanskih kongregacij in nekateri drugi zastopniki iz 9 evropskih držav in iz ZDA. Opata iz Brazilije in Vietnama nista mogla priti. — Redovna sinoda je vsaki 2 leti. Na sinodi se obravnavajo tekoča vprašanja, ki zadevajo celoten cistercijanski red. Uradni jezik je latinski. Red ni številen, saj ne šteje niti 3 tisoč članov in članic. V Vietnamu in Etiopiji izvaja režim hud pritisk na

red. — V Stični je bila redovna sinoda prvič.

Umrli duhovniki

Alojzij Vavti

24. maja so se v Selah na Koroškem poslovili od župnika Vavtija. Pokojnik se je rodil v Dobrovi pri Šmihelu nad Pliberkom l. 1887 in bil 1911 v Celovcu posvečen v duhovnika. Po krajšem službovanju v št. Jakobu v Rožu, Pliberku in Podljubelju je 1915 prišel za župnika v Sele pod Košuto, kjer je bil aktivni župnik do 1979 in nato v pokoju. Bil je zgleden duhovnik, zaveden narodnjak in velik tudi kot kulturni delavec. Vse življenje je bil osebni prijatelj škofa Rožmana.

Matija Rous

14. maja je umrl v Gornjih Petrovcih po skoraj 4 leta trajajoči bolezni župnik Matija Rous. Rodil se je 1910 v Beltincih in bil 1937 v Mariboru posvečen. Kaplanoval je v Črešnovcih in v Murski Soboti, 1942 pa je prevzel župnijo v Gornjih Petrovcih, kjer je med 3300 prebivalci v 11 vaseh le 626 katoličanov, drugi so evangeličani. Po vojni se je lotil obnove farne cerkve in podružnice v Boreči. 1978 ga je zadela delna kap.

Avgust Žavbi

10. junija je v Nevadi v Združenih državah Amerike umrl za rakom duhovnik ljubljanske nadškofije Avguštin Žavbi. Rodil se je 1909 v župniji Zgornji Tuhinj, v duhovnika je bil posvečen v Ljubljani l.

1934. Do začetka II. svetovne vojne je bil kaplan v Žireh. Od tam so ga Nemci izgnali. Kot begunec je po magal tedaj po različnih župnijah, maja 1945 se je pred komunisti umaknil, živel 3 leta v ital. begunskih taboriščih, potem pa odšel v ZDA. Rajni je bil zelo nadarjen in razgledan duhovnik. Zadnja leta je hudo trpel zaradi rakove bolezni.

Srečanje škofov in redovnih predstojnikov

8. junija so se v Nazarjih srečali slovenski škofje šuštar, Kramberger, Jenko in Lenič z 12 slovenskimi redovnimi provinciali in 12 provincialkami. Predmet srečanja je bil priprava leta duhovnih poklicev (1984/85). Predavali so škof Lenič (Kaj morajo škofje storiti za duhovne poklice tako v svoji škofiji kot v vesoljni Cerkvi), Stanko Hočevar SDB (o pripravi in izvedbi leta duhovnih poklicev) in šolska sestra Rafaela Glasenčnik (Kaj lahko store redovnice za duhovne poklice).

Škof Kramberger v ZDA

Na povabilo slovenskih duhovnikov in vernikov, ki si prizadevajo za beatifikacijo škofa Slomška, je mariborski škof Kramberger obiskal nekatere kraje in svetišča v Združenih državah. Obiskal je Lemon, Chicago, Cleveland, New York in Washington. 2. julija se je v Clevelandu udeležil v imenu vseh slovenskih škofov škofovskega posvečenja novega clevelandskega pomožnega škofa slovenskega rodu dr.

Edvarda Pevca. 3. julija je škof Kramberger imel v Lemontu večer-
no mašo, v nedeljo 4. julija ob 11.
uri pa pri lurški votlini. 6. in 7.
julija je imel mašo v Clevelandu v
cerkvi sv. Vida in pri Mariji Vne-
bovzeti. 8. julija je odšel v New
York in v Washington.

Slovenska novomašnika na Koroškem

29. junija je celovski škof dr. E-
gon Kapellari v celovski stolnici po-
svetil v novomašnike 7 diakonov s
Koroškega, med njimi tudi 2 koroš-
ka Slovenca, Stanka Olipa in Jožeta
Marketza. Olip je bil rojen 1953 v
Selah-šajda, obiskoval Zvezno gim-
nazijo za Slovence v Celovcu, teologi-
jo pa študiral v Salzburgu in Ljublja-
ni. Marketz pa se je rodil 1955 v
Železni Kapli, obiskoval Marianum na
Plešivcu, bogoslovje pa študiral v
Salzburgu in Ljubljani.

Seja slovenskih škofov

22. junija 1982 so se slovenski
škofje sestali na svojo 19. sejo v ško-
fijskem domu v Kopru. Poslušali so
poročila o dogajanjih, srečanjih in
obiskih po zadnji seji, nato se pogo-
vorili o vseh važnejših tekočih zade-
vah v Cerkvi na Slovenskem. Jeseni
leta 1983 bo v Rimu škofovska sino-
da, ki bo govorila o spravi v Cerkvi.
Vse škofije so bile povabljene, da za
to sinodo pripravijo svoje predloge
in mnenja na podlagi osnutka za si-
nodo, ki je bil dostavljen.

Letos bodo tudi vsi jugoslovanski
škofje povabljeni v Rim na obisk k

sv. očetu („ad limina“), da bodo po-
ročali o stanju svojih škofij.

Romanje mladih

Blizu 3000 mladih je poromalo k
trem osrednjim slovenskim romarskim
svetiščem: na Sveto goro, Brezje in
Ptujsko goro. Nekateri so prepešali
tudi po 8 ur v pesmi, molitvi in mol-
ku. Mladim iz Primorske, ki so ro-
mali 26. junija, se je pridružilo tudi
72 duhovnikov, zaključno bogoslužje
pa je vodil koprski škof dr. Janez
Jenko. Isti dan so na Ptujsko goro
romali peš in s kolesi mladi iz mari-
borske škofije; pridružilo se jim je
okrog 40 duhovnikov, sklepno bogo-
služje pa je vodil naslovni škof dr.
Vekoslav Grmič. V noči med 2. in 3.
julijem je mladina romala na Brezje;
evharistično bogoslužje je vodil dr.
Rudi Koncilija. Romarska meditacija
je bila o evangelijskem uboštvu.

Nova doktorja teologije

30. junija je duhovnik koprsk-
e škofije Jožko Pirc na papeški Late-
ranski univerzi v Rimu branil tezo
„Aleš Ušeničnik in znamenja časa“.
V zgodovinsko teološki študiji je ob-
delal slovenskega duhovnika in filo-
zofa Ušeničnika in njegovo mesto v
okviru katoliškega gibanja na Sloven-
skem od konca 19. do srede 20. sto-
letja.

Na ljubljanski teološki fakulteti
pa je 15. junija obranil doktorsko di-
sertacijo salezijanski duhovnik Aloj-
zij (Slavko) Snoj. Njen naslov je:
Predlog modela recipročnosti v luči
psihologije in učenja (ob raziskava-

nju poučevanja verouka na Sloven-
skem).

Umrl je nadškof Bugnini

3. julija je v Rimu umrl nadškof
Anibale Bugnini, nekdanji tajnik

kongregacije za bogoslužje in sedanjí
apostolski pronuncij v Iranu.

Bil je velik prijatelj Slovencev in
ima velike zasluge, da so v Rimu hit-
tro potrdili slovenske prevode pokon-
cilskih bogoslužnih knjig.

MOLITEV ZA SREČNO STAROST

Gospod,
pomagaj mi,
da bom starost prenašal
potrpežljivo in vdano,
da bom boljši,
ponižnejši in hvaležnejši,
bolj miren in zaupljiv,
in prejel poslednje zakramente
pri polni zavesti.
Obvaruj me čemernosti
in togosti,
nekoristnega tarnanja in pritožb,
vznemirjujočih spominov,

strahu in dvoma,
nagle in nepredvidene smrti.
Darujem ti svoje telesno
in duševno trpljenje
in te prosim,
da me utrdiš v veri
in okrepiš v upanju na vstajenje.
Daj mi milost,
da bom potrpežljivo
prenašal preizkušnje starosti,
da s svojim življenjem
ne bom domačih bremenil,
temveč spodbujal.
To te prosim,
po Jezusu,
našem Gospodu. Amen.

NEKAJ SLOMŠKOVIH MISLI

Potrpljenje je za vsako bolezen prvo in najpotrebnejše zdravilo.
Nesrečen ni, dasi vse drugo izgubi, komur še upanje v srcu živi.
Nič ne pomaga se le naučiti, kar je potrebno, pa ne storiti.
Čez človeka ni hujše divjačine, ako divjati brez pameti začne...
Pravičnemu se ne spodobi lagati, modro pa, resnico večkrat zamolčati.
Pravo veselje ni tamkaj doma, ako ga mir in pravičnost ne dá.
V luži se veliko grdega zarodi, še več hudega v srcu lenega človeka.
Noben žlahtni kamen ni toliko vreden kot čisto, deviško srce.
Hočeš veselo in srečno živeti — úči se potrpeti!
Prebrisana glava pa pridne roke so boljše bogastvo ko zlate goré.
Več gostilnic — več uboštva; več plesa — več joka.
Mlad bahač, ki se noče učiti — star berač bo moral kruha prositi.
Resnica je ostra in boli; tudi zdravnik zdravilo osladi.
Kamor se drevesce nagne, bo raslo in padlo drevo.

Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji

Včasih je treba za to, da bi bil zrak bolj čist, dvigniti prah.

Ko je končno našel v sebi človeka, je od sramu umrl.

Tudi lačen človek je lahko vsega sit.

Leta 1956 je belgijska kraljica obiskala Varšavo. V nedeljo jo je spremljal k maši šef protokola.

„Ali ste katoličan?“ ga je vprašala kraljica.

„Tak, ki veruje, a ne prakticira.“

„Seveda, saj ste komunist.“

„A tak, ki prakticira in ne veruje.“

Bil je moralno neoporečen — do prve priložnosti.

Opice so bolj pametne kot ljudje. Niso se naučile govoriti in jim ni treba hoditi na sestanke.

Najlažje zavežemo jezik na čevlju.

Nerodno je, če je steber družbe hlod.

Kolikor višji je stolček, toliko težje je stopiti z njega.

Je nekaj v njih, kar jih dela prazne.

Kot patrioti smo lahko zadovoljni: imamo eno najdražjih držav na svetu.

Hvala Bogu, da imamo tako razvito birokracijo! Ko te ne bi imeli, bi imeli največjo brezposelnost na svetu.

V zadnjem času kroži med ljudmi zelo malo šal. Zakaj? Zato, ker je vse, kar kroži, res.

Vem za kmetijstvo, ki je nekoč s kravami kovalo velike dobičke. Zdaj pa ima z osli izgube.

Najslabšo pokritost izvoza z uvozom imamo pri idejah.

Šele tedaj, ko je izgubil zobe, je spoznal, da bi bil moral držati jezik za zobmi.

Kaj se razburjate, če je kava draga! Pomirite se s kamelicami, ki so še dražje!

Škripanje državnega aparata ni mogoče prikriti z igranjem državne himne.

Nič ni tako drago, da ne bi moglo biti še dražje.

Služimo narodu, toda za velik denar.

„Narod si bo pisal sodbo sam,“ je dejal Ivan Cankar. Delovno ljudstvo pa pridno vlaga tožbe na sodišču združenega dela.

Napake malih stanejo manj, samo plačati jih je treba dražje.

KJE JE KAJ

LETO 49

SEPTEMBER 1982

UVODNIK	Pomen sv. pisma za življenje (Lojze Kuko- vica))	513
SLOMŠEK	Slomšek uči	514
	Slomškov pomen (Slomškov list)	524
	Slomškove besede o materinem jeziku	525
	Nekaj Slomškovih misli	544
JANEZ PAVEL II.	Papež pri mednarodnih organizacijah v že- nevi (J. Škerbec)	526
	Iz kronike sv. očeta Janeza Pavla II.	529
VERSKI ČLANKI	Božja beseda (Jugoslovanska škofovska kon- ferenca)	518
	Zakrament birme (Pokoncilaska prenova)	533
	Sin človekov (Alojz Rebula)	535
	Ne prekinjaj me, Gospod, molim! (Clyde Lee Herring)	538
SODOBNA VPRAŠANJA	Povej mi, kaj bereš... (Družina)	516
	Želje glede Slovenije (Naša luč)	540
	Človek in kristjan v današnji družbi in Cer- kvi (Pokoncilaska prenova)	543
	Naši ostareli bratje (Avgust Horvat)	547
ZGODOVINA	Prehod iz naturalnega v blagovno-denarno gospodarstvo (Po Inzkovi Zgodovini Slo- vencev)	550
NAŠ JEZIK	Avtomobil (Simon Rajer)	551
V DRUŽINI	Šola skupnega življenja (Krščanski zakon)	552
ZA MLADINO	Vedenje v družbi (Pavle Rant)	556
	Ljubezen do Boga in do bližnjega (Anton Orehar)	557
LEPOSLOVJE	O tem, kako bom vzel s seboj še vrtnice (Vladimir Kos)	515
	Oče Damijan (Wilhelm Hünermann)	559
MED NAMI	Brošura „Visokošolci ob Srebrni reki“ (A. S.)	563
	Zlatomašnik Boris Koman	565
	† dekan Ciril Milavec	567
NOVICE	Mel nami v Argentini	569
	Novice iz Slovenije	571
HUMOR	Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji	575

Malo za šalo, malo zares

Med možem in ženo po kosilu.

„Kam pa greš, Marjan?“

„Počivati. Saj veš, da nerad po-
stopam po hiši brez dela.“

„Ali mora biti žalosten film tu-
di dolgočasen?“

„Ni nujno, lahko je tudi jugoslo-
vanski.“

„Kako ste zadovoljni s plaščem,
ki ste ga kupili pri nas?“

„Zelo. Imam štiri sinove. Po vsa-
kem dežju se je tako uskočil, da ga
je oblekel naslednji sin. Le sedaj sem
zaskrbljena.“

„Zakaj pa?“

„K dežju se pripravlja, plašč pa
nosi že najmlajši sin.“

Na Divjem zahodu stopi v gostil-
no fant in vpraša lastnika:

„Kako to, da se v tej zanikrni
krčmi nič ne zgodi?“

„Vsi so na pogrebu nekega naše-
ga gosta.“

„Zakaj je pa umrl?“

„Zjutraj je prišel sem, se naslo-
nil na točilno mizo in vprašal: Ka-
ko to, da se v tej zanikrni krčmi nič
ne zgodi?“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar);
urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158,
1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio
44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1982 je 600.000

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema: Franci Holosan; notranja: Stane Snoj.

LA VIDA ESPIRITUAL